

Aluevaltuusto

Aika 16.12.2025 klo 10:00 -

Paikka Kanta-Hämeen keskussairaala, Parantolankatu 6, Hämeenlinna,
Ahveniston luentosali 3. krs

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
112	Nimenhuuto ja kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	4
113	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen aluevaltuusto	5
114	Pöytäkirjantarkastajien valinta	6
115	Muutokset vuoden 2025 talousarvioon	7
116	Kiinteistökauppa Forssa - hyvinvointialue	10
117	Kiinteistökauppa Hausjärvi - hyvinvointialue	16
118	Kiinteistö- ja osakekauppa: Hämeenlinna kaupunki – Kanta-Hämeen hyvinvointialue ja lastensuojeluyksikön perustaminen	21
119	Kiinteistökauppa Jokioinen - Kanta-Hämeen hyvinvointialue	26
120	Kiinteistökauppa Riihimäki - Kanta-Hämeen hyvinvointialue	30
121	Kanta-Hämeen hyvinvointialueen alustava investointisuunnitelma vuosille 2027–2030	34
122	Hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevista sosiaali- ja terveyspalveluista sekä pelastustoimen palveluista perittävät asiakasmaksut 1.1.2026 alkaen	37
123	Kanta-Hämeen hyvinvointialueen palkkiosääntö 1.1.2026 alkaen	41
124	Vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma 2026-2028	46
125	Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönottoa seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella	57

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Isosuo Juha	puheenjohtaja
	Ahonen Antti	jäsen
	Alanko Matti	jäsen
	Alijärvi Pirjo	jäsen
	Belik Minna	jäsen
	Bitter Riku	jäsen
	Eriksson Otto	jäsen
	Fagerström Salla	jäsen
	Filatov Tarja	jäsen
	Heinonen Mia	jäsen
	Hellstén Tapani	jäsen
	Hirviniemi Erja	jäsen
	Honkanen Pasi	jäsen
	Häggman Johanna	jäsen
	Jormanainen Lauri	jäsen
	Järvinen Piritta	jäsen
	Järvinen Satu	jäsen
	Kankaanmäki Päivi	jäsen
	Kirkkola-Helenius Tarja	jäsen
	Kolu Emma	jäsen
	Kranni Maija	jäsen
	Kylliäinen Kylli	jäsen
	Lartama Mika	jäsen
	Lax Minna	jäsen
	Lehkonen Helena	jäsen
	Lehto Juhani	jäsen
	Lepola Kaisa	jäsen
	Lintonen Emmi	jäsen
	Mustiala Marko	jäsen
	Nahkuri Miia	jäsen
	Niemi Pasi	jäsen
	Nurmi Silja	jäsen
	Närkki Aino	jäsen
	Oikari Elise	jäsen
	Olkinuora Piia	jäsen
	Pullinen Teijo	jäsen
	Pura Eero	jäsen
	Ranjith Kumar Prabhakaran	jäsen
	Rautio Sari	jäsen
	Reima Aapo	jäsen
	Ristavaara Heini	jäsen
	Ruuskanen Kristiina	jäsen
	Räsänen Päivi	jäsen
	Saarenmaa Lotta	jäsen
	Saksala Eija	jäsen
	Silpola Veli-Antti	jäsen

	Soinikoski Mirka	jäsen
	Sonko Jessica	jäsen
	Stråhle Jarkko	jäsen
	Suojala Leena	jäsen
	Syväntö Vuokko	jäsen
	Taiveaho Satu	jäsen
	Taponen Merja	jäsen
	Vanttaja Karri	jäsen
	Viitanen Timo	jäsen
	Viitanen Ville	jäsen
	Viksten Satu	jäsen
	Walkamo Mika	jäsen
	Wiisak Johanna	jäsen
Muu	Naukkarinen Olli	hyvinvointialuejohtaja
	Tommiska Katja	pöytäkirjanpitäjä, hallintojohtaja

Aluevaltuusto

16.12.2025

112**Nimenhuuto ja kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen**

Aluevaltuusto 16.12.2025

Puheenjohtaja toteaa läsnä olevat valtuutetut, esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut.

Hallintosäännön 100 §:n mukaan kokouskutsu on lähetettävä vähintään viisi päivää ennen aluevaltuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava hyvinvointialueen verkkosivuilla. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Tämän kokouksen varsinainen kokouskutsu ja esityslista on lähetetty sähköisesti 11.12.2025 ja esityslista on julkaistu 11.12.2025 hyvinvointialueen verkkosivuilla www.omahame.fi. Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 108 §:n 1 momentin mukaan aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

Puheenjohtajan päätösesitys

Aluevaltuusto päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös**Täytäntöönpano**

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

8/2025

5

Aluevaltuusto

16.12.2025

113

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen aluevaltuusto

Aluevaltuusto 16.12.2025

**Puheenjohtajan
päättösesitys**

Aluevaltuusto päättää hyväksyä tämän kokouksen työjärjestyksen.

Päätös

Täytäntöönpano

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto

16.12.2025

114**Pöytäkirjantarkastajien valinta**

Aluevaltuusto 16.12.2025

Hyvinvointialuelain (611/2021) 112 §:n mukaan toimielimien kokouksesta pidetään pöytäkirjaa. Saman lain 145 §:n mukaan aluevaltuuston pöytäkirja siihen liittyvine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Aluevaltuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei aluevaltuusto jonkin asian kohdalla toisin päättä. Tällä kertaa tarkastusvuorossa ovat Pasi Honkanen ja Johanna Häggman (varalla Jormanainen Lauri).

Puheenjohtajan päätösesitys

Aluevaltuusto päättää valita kaksi jäsentä tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Päätös**Täytäntöönpano**

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 431

08.12.2025
16.12.2025

115**Muutokset vuoden 2025 talousarvioon**

Aluehallitus 08.12.2025 § 431

Valmistelija

vs. talousjohtaja Terhi Pohjavirta, puh. 050 571 0122,
terhi.pohjavirta(at)omahame.fi, rahoitus- ja investointijohtaja Petrus
Kukkonen puh. 050 461 7820, petrus.kukkonen(at)omahame.fi

Selostus

Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan aluevaltuusto hyväksyy talousarvion. Hyvinvointialueen hallintosäännön 68 § mukaan talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä aluevaltuustolle siten, että aluevaltuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Menomäärärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneitten muutosten takia, aluevaltuuston on hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset menomäärärahoihin ja tehtävä tarvittavat muutokset niihin.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 17.12.2024 § 108 hyväksynyt Kanta-Hämeen hyvinvointialueen talousarvion vuodelle 2025 sekä taloussuunnitelman 2025–2027. Talousarvio vuodelle 2025 on 28 350 000 euroa ylijäämäinen ja hyvinvointialueen tulee kattaa alijäämänsä vuoden 2026 loppuun mennessä.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 27.5.2025 § 33 hyväksynyt vuoden 2025 ensimmäisen muutostalousarvion, jossa tehtiin käyttösuunnitelmamuutoksia sekä teknisiä määrärahasiirtoja ja varsinaisia määrärahamuutoksia, joilla ei kuitenkaan kokonaisuutena ollut hyvinvointialueen toimintakatetta tai tilikauden tulosta muuttavia vaikutuksia.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 30.9.2025 § 73 hyväksynyt vuoden 2025 toisen muutostalousarvion, jossa tehtiin teknisiä määrärahasiirtoja toimialojen ja tulosalueiden välillä, joilla ei ollut kokonaisuutena vaikutusta hyvinvointialueen toimintakatteeseen. Muutokset valtionrahoitukseen ja korkokuluihin vaikuttivat hyvinvointialueen tulokseen 0,1 miljoonaa euroa, jonka jälkeen hyvinvointialueen toisessa muutostalousarviossa ylijäämäksi muodostui 28,5 miljoonaa euroa.

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 431

08.12.2025
16.12.2025

Vuoden 2025 kolmannessa muutostalousarviossa esitetään teknisiä määrärahasiirtoja toimialojen ja tulosalueiden välillä sekä lisämäärärahaesityksiä perustuen tammi-lokakuun toteumakehitykseen. Esitettujen muutosten jälkeen hyvinvointialueen ylijäämäksi muodostuu 12,8 miljoonaa euroa eli 15,7 miljoonaa euroa vähemmän kuin toisessa muutostalousarviossa.

Suurimmat talousarvion lisämäärärahatarpeet on tunnistettu palveluostoissa. Lisämäärärahaesitykset palvelujen ostoihin kohdistuvat pääosin ict-kuluihin, työvoiman vuokraukseen ja lääkäripalvelujen ostoihin, vammaispalvelujen ostoihin sekä ikäihmisten palveluasumisen ja yhteisöllisen asumisen ostopalveluihin. Talousarviomuutoksessa ei esitetä muutoksia toiminnan tavoitteisiin.

Aluevaltuusto on kokouksessaan 27.5.2025 §34 ja §35 hyväksynyt Hämeenlinnan ja Riihimäen kaupungin kanssa tehtävät kiinteistöjärjestelyt. Järjestelyjen kokonaisarvo on 8 431 800 €. Kiinteistökaupat ovat investointiluontoinen erä, joka kirjataan hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan. Riihimäki osti hyvinvointialueelta Riihimäen sairaalan tontin. Tulo kirjataan investointisuunnitelmassa omaisuuden luovutuksiin 2 926 296 €.

Ilveskodin ja Ahveniston sairaalan investointihankkeiden investointivaraukset on jaettu usealle tilikaudelle ja ne on hyväksytty talousarviokäsittelyjen yhteydessä vuosina 2022 ja 2024. Investointihankkeet ovat edenneet suunniteltua nopeammin, joten vuosikohtaista investointivarausta on kohdennettava uudestaan. Investointivarausten siirtoa tilikaudelta 2026 tilikaudelle 2025 esitetään seuraavasti:

- Ilveskoti 800 000 €
- Ahveniston sairaalahanke 5 000 000 €

Investointihankkeet alittavat niille tehdyn hankekohtaisen investointivarauksen. Investointihankkeille on myönnetty lainanottovaltuus. Hyvinvointialueen investointisuunnitelma tilikaudelle 2025 nousee esitettujen muutosten johdosta 14 231 800 €.

Toimivallan peruste

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 115 §, Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäntö 68 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se päättää hyväksyä muutokset talousarvioon esitetyn liitteen mukaisesti

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

8/2025

9

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 431

08.12.2025
16.12.2025

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto 16.12.2025
14941/02.02.00/2025

Toimivallan peruste

Hyvinvointialuelaki 115 §, Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 68 §

Aluehallituksen päätösesitys

Aluevaltuusto päättää hyväksyä muutokset talousarvioon esitetyn liitteen mukaisesti.

Päätös

Täytäntöönpano

Päätösote / vs. talousjohtaja Terhi Pohjavirta, rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen

Muutoksenhaku

Aluevalitus

Liitteet

Numero	Otsikko
1	Muutostalousarvio III 2025

Aluehallitus	§ 416	01.12.2025
Aluehallitus	§ 432	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

116**Kiinteistökauppa Forssa - hyvinvointialue**

Aluehallitus 01.12.2025 § 416

Valmistelija

rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen, puh. 050 461 7820,
petrus.kukkonen(at)omahame.fi

Selostus

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 9.5.2023 talouden tasapainottamisohjelman (tasapainottamisohjelma 1). Osana talouden tasapainottamisohjelmaa aluevaltuusto päätti käynnistää selvityksen, jolla varmistetaan yhteensä noin 93,8 miljoonan euron kustannussäästöjen toteutuminen nykyiseen toimintakatteen kasvu-uraan nähden vuosina 2026–2030.

Aluevaltuuston päätöksessä (AV 9.5.23) todetaan, että hyvinvointialue irtisanoo epätarkoituksenmukaiset kuntien kanssa solmitut vuokrasopimukset, jotka on tehty toimeenpanolain nojalla.

Hyvinvointialueen aluehallitus on aluevaltuuston linjausten mukaisesti 17.6.2024 §274 irtisanonut kaikki vuokra-asetukseen perustuvat vuokrasopimukset. Hyvinvointialue on käynnistänyt vuokrasopimusneuvottelut kaikkien kuntien kanssa elokuussa 2024.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja Forssan kaupungin vuokrasopimusneuvotteluissa on noussut esiin mahdollisuus toteuttaa rakennuskauppoja, kaupan kohteet:

- Heikanrinne, kiinteistötunnus: 61–4–3362
- Forssan pääterveysasema, kiinteistötunnus: 61–3–335–14
- Forssan paloasema, kiinteistötunnus: 61–8–1002

Rakennukset ovat tällä hetkellä vuokrattuna hyvinvointialueelle. Rakennuksissa on toimintaa viideltä toimialalta:

- Terveystieteiden toimiala
- Perhe-, sosiaali-, ja vammaispalveluiden toimiala
- Ikäihmisten toimiala
- Konserni – ja tukipalvelut

Aluehallitus	§ 416	01.12.2025
Aluehallitus	§ 432	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

- Pelastustoimi

Kaupan kohteiden arvo määräytyy ostajan ja myyjän sopimien arvon määrittämisperiaatteiden mukaisesti, Rakennuksen kauppahinta on kaupantekohetkellä poistamattoman tasearvon mukainen.

Myytävien rakennusten tasearvot (kauppasummat) vuoden 2025 lopussa olisivat arviolta:

- Heikanrinne	702 326,60 € (2 681 565 €-1 979 238,40 €)
- Forssan pääterveysasema	1 433 414 €
- Forssan paloasema	789 825 €

Heikanrinteen palvelukeskukseen Forssan kaupunki on saanut Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) myöntämää korkotukilainaa Nordea pankista. Kaupantekohetken lainan jäljellä oleva pääoma vähennettäisiin tasearvosta kauppahinnan suorittamisen yhteydessä ja laina siirtyisi hyvinvointialueen vastattavaksi. Korkotukilainan pääoma 31.12.2025 on 1 979 238,4 €. Kaupunki hakee Nordea pankilta suostumuksen lainan siirtämiseksi. Rakennuksen luovutukseen on haettu luovutuksen saajan nimeämistä ja luovutuskorvauksen vahvistamista Valtion tukeman asuntorakentamisen keskukselta.

Kaupan kohteena olevat rakennukset sijaitsevat asemakaava-alueella:

- Heikanrinne: Tontin pinta-ala 19443 m², tonttivuokra 12 443 €/vuosi
- Forssan pääterveysasema: Tontin pinta-ala 28350 m² tonttivuokra 18144 €/vuosi
- Forssan paloasema: Tontin pinta-ala 6130 m², tonttivuokra 3923 €/vuosi

Tonttien pinta-alaa ei ole tarkistusmitattu. Forssan paloasema sijaitsee tällä hetkellä samalla tontilla kuin Forssan kaupungintalo. Kaupunki vastaa tontin lohkomisesta ja määräalan muodostamisesta.

Tonttien vuokra-aika alkaisi, kun vuokrasopimus on molempien osapuolten toimesta hyväksytty ja toimivaltaisesti allekirjoitettu. Vuokra-aika päättyisi 31.12.2055.

Rakennuksen tekninen kunto

Palveluverkkovalmistelun yhteydessä Trellum Oy laati vuonna 2023 suuntaa antavan arvioinnin vuokrakohteiden teknisestä kunnosta. Arvio sisältää kunkin rakennuksen teknisen kunnan sekä arvion tarvittavan peruskorjauksen toteutusajankohdasta.

Aluehallitus	§ 416	01.12.2025
Aluehallitus	§ 432	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Rakennusten tekninen kunto ja arvio peruskorjauksen toteutus vuodesta:

- Heikanrinne:
 - o tekninen kunto: tyydyttävä ja peruskorjaus 2040
- Forssan pääterveysasema:
 - o tekninen kunto: hyvä ja peruskorjaus 2040–2050
- Forssan paloasema:
 - o tekninen kunto: hyvä/tyydyttävä ja peruskorjaus 2038

Lainsäädäntö

Esitetyllä kaupalla muutetaan hyvinvointialueen vuokravastuita ja kaupat ovat taseeseen aktivoitavia investointeja. Ne on esitettävä hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa, joka toimii lainanottovaltuuden laskentaperusteena.

Hyvinvointialue lain (29.6.2021/611) 15 §:n perusteella valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Valtioneuvoston aiemmat päätökset valtuuden määrästä otetaan huomioon lainanottovaltuuden määrässä. Jos julkisen talouden, valtiontalouden tai hyvinvointialueen rahoitusasema heikentyy merkittävästi ja poikkeuksellisesti, hyvinvointialueen lainanottovaltuus voidaan vahvistaa aikaisemmin päätettyä lainanottovaltuutta pienemmäksi.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle ei ole myönnetty lainanottovaltuutta tilikaudelle 2026. Hyvinvointialueen aluevaltuusto on päättänyt hakea muutettua lainanottovaltuutta 30.9.2025 §74.

Valtioneuvosto muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on myönnetty lainanottovaltuus valtioneuvoston toimesta. Hyvinvointialue kattaa kaupat rahavaroilla, joten todellisesta lainanottotarvetta ei synny.

(SA-K)

Aluehallitus	§ 416	01.12.2025
Aluehallitus	§ 432	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää

1. esittää aluevaltuustolle määrärahan myöntämistä rakennuskauppojen toteuttamiseksi ja niiden kirjaamista hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan vuosille 2026 - 2029
2. hyväksyä kauppaan liittyvät kauppakirjat ja vuokrasopimukset
3. valtuuttaa rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkosen
 1. tekemään pieniä korjauksia ja teknisiä muutoksia kauppakirjoihin ja vuokrasopimuksiin.
 2. hakemaan valtioneuvoston lupaa rakennuskauppojen toteuttamiseksi
 3. allekirjoittamaan kauppakirjat ja vuokrasopimukset.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on myönnetty valtuus valtioneuvoston toimesta.

Päätös

Aluehallitus päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 08.12.2025 § 432

Valmistelija rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen, puh. 050 461 7820, petrus.kukkonen(at)omahame.fi

Selostus Aluehallitus on päättänyt kokouksessaan 1.12.2025 siirtää tämän asian käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa.

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta

Hyvinvointialuejohtajan

Aluehallitus	§ 416	01.12.2025
Aluehallitus	§ 432	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

päätösesitys

Aluehallitus päättää

1. esittää aluevaltuustolle määrärahan myöntämistä rakennuskauppojen toteuttamiseksi ja niiden kirjaamista hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan vuosille 2026 - 2029
2. hyväksyä kauppaan liittyvät kauppakirjat ja vuokrasopimukset
3. valtuuttaa rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkosen
 1. tekemään pieniä korjauksia ja teknisiä muutoksia kauppakirjoihin ja vuokrasopimuksiin.
 2. hakemaan valtioneuvoston lupaa rakennuskauppojen toteuttamiseksi
 3. allekirjoittamaan kauppakirjat ja vuokrasopimukset.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on myönnetty valtuus valtioneuvoston toimesta.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Johanna Häggman poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi).

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto 16.12.2025
15284/10.01.01/2025

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta

Aluehallitus	§ 416	01.12.2025
Aluehallitus	§ 432	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Aluehallituksen päätösesitys

Aluevaltuusto päättää myöntää määrärahan rakennuskauppojen toteuttamiseksi ja niiden kirjaamisen hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan vuosille 2026 – 2029.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on myönnetty valtuus valtioneuvoston toimesta.

Päätös

Täytäntöönpano Päätösote / rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen

Muutoksenhaku Aluevalitus

Liitteet

Numero	Otsikko
2	Forssan Paloasema Kauppakirjaluonnos
3	Heikanrinteen palvelukeskus Kauppakirjaluonnos
4	Pääterveysasema Kauppakirjaluonnos
5	Vs luonnos Heikanrinne
6	Vs luonnos PTA tontti
7	Vs luonnos pääpaloasema

Aluehallitus	§ 417	01.12.2025
Aluehallitus	§ 433	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

117**Kiinteistökauppa Hausjärvi - hyvinvointialue**

Aluehallitus 01.12.2025 § 417

Valmistelija

rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen, puh. 050 461 7820, petrus.kukkonen(at)omahame.fi

Selostus

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 9.5.2023 talouden tasapainottamisohjelman (tasapainottamisohjelma 1). Osana talouden tasapainottamisohjelmaa aluevaltuusto päätti käynnistää selvityksen, jolla varmistetaan yhteensä noin 93,8 miljoonan euron kustannussäästöjen toteutuminen nykyiseen toimintakatteen kasvu-uraan nähden vuosina 2026–2030.

Aluevaltuuston päätöksessä (AV 9.5.23) todetaan, että hyvinvointialue irtisanoo epätarkoituksenmukaiset kuntien kanssa solmitut vuokrasopimukset, jotka on tehty toimeenpanolain nojalla.

Hyvinvointialueen aluehallitus on aluevaltuuston linjausten mukaisesti 17.6.2024 §274 irtisanonut kaikki vuokra-asetukseen perustuvat vuokrasopimukset. Hyvinvointialue on käynnistänyt vuokrasopimusneuvottelut kaikkien kuntien kanssa elokuussa 2024.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja Hausjärven kunnan vuokrasopimusneuvotteluissa on noussut esiin mahdollisuus toteuttaa rakennuskauppa kiinteistöillä 86-410-22-67 ja 86-410-22-38 sijaitsevasta Lehtimajat -rakennuksesta, osoite Kuusitie 10 – 18 Oitti. Rakennuksen kokonaisala on 6240 m², tilavuus 22800 m³ ja kerrosala 5973 m².

Rakennus on tällä hetkellä vuokrattuna hyvinvointialueelle.

Rakennuksessa on toimintaa kolmelta toimialalta:

- Terveystieteiden toimiala
- Perhe-, sosiaali-, ja vammaispalveluiden toimiala
- Ikäihmisten toimiala

Aluehallitus	§ 417	01.12.2025
Aluehallitus	§ 433	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Rakennuksen kauppahinta on kaupantekohetkellä poistamattoman tasearvon mukainen. Rakennuksen kauppahinta on 911 990,35 euroa. (31.10.2025)

Rakennus sijaitsee asemakaavassa YS (sosiaalitointa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialue) – merkityllä tontilla. Tontin pinta-ala on noin 19 440 m². Tontin pinta-alaa ei ole tarkastusmitattu. Asemakaavan mukaisesti tontin kokonaisrakennusoikeus on 10 000 kerrosneliömetriä, josta on käytetty 5 973 kerrosneliömetriä.

Kaupan kohde sijaitsee myyjän omistamalla kiinteistöllä 86-410-22-67 ja 86-410-22-38. Kiinteistöt lohkotaan yhdeksi kiinteistöksi myyjän toimesta. Myyjä vastaa tontin muodostamisen kustannuksista.

Tontin vuokra-aika alkaa, kun vuokrasopimus on molempien osapuolten toimesta hyväksytty ja toimivaltaisesti allekirjoitettu. Vuokra-aika päättyy 31.12.2055.

Rakennuksen tekninen kunto

Palveluverkko valmistelun yhteydessä Trellum Oy on vuonna 2023 laatinut suuntaa antavan arvioinnin vuokrakohteiden teknisestä kunnosta. Lehtimajat kiinteistön tekninen kunto on arvioitu tyydyttäväksi, ja rakennuksen peruskorjauksen arvioidaan ajoittuvan vuosille 2032–2035.

Lainsäädäntö

Esitetyllä kaupalla muutetaan hyvinvointialueen vuokravastuita ja kaupat ovat taseeseen aktivoitavia investointeja. Ne on esitettävä hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa. Investointisuunnitelma ei saa olla ristiriidassa hyvinvointialueesta annetun lain 15 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueen lainanottovaltuuden kanssa.

Hyvinvointialue lain (29.6.2021/611) 15 §:n perusteella valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Valtioneuvoston aiemmat päätökset valtuuden määrästä otetaan huomioon lainanottovaltuuden määrässä. Jos julkisen talouden, valtiontalouden tai hyvinvointialueen rahoitusasema heikentyy merkittävästi ja poikkeuksellisesti, hyvinvointialueen lainanottovaltuus voidaan vahvistaa aikaisemmin päätettyä lainanottovaltuutta pienemmäksi.

Aluehallitus	§ 417	01.12.2025
Aluehallitus	§ 433	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle ei ole myönnetty lainanottovaltuutta tilikaudelle 2026. Hyvinvointialueen aluevaltuusto on päättänyt hakea muutettua lainanottovaltuutta 30.9.2025 §74.

Valtioneuvosto muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytetyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on myönnetty lainanottovaltuus valtioneuvoston toimesta. Hyvinvointialue kattaa kaupat rahavaroilla, joten todellista pitkäaikaisen lainan tarvetta ei synny.
(SA-K)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää

1. esittää aluevaltuustolle määrärahan myöntämistä rakennuskauppojen toteuttamiseksi ja niiden kirjaamista hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan vuosille 2026 - 2029
2. hyväksyä kauppaan liittyvät kauppakirjat ja vuokrasopimukset
3. valtuuttaa rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkosen
 1. tekemään pieniä korjauksia ja teknisiä muutoksia kauppakirjoihin ja vuokrasopimuksiin
 2. hakemaan valtioneuvoston lupaa kaupan toteuttamiseksi
 3. allekirjoittamaan järjestelyn toteuttamista koskevat asiakirjat.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on tarvittaessa myönnetty valtuus valtioneuvoston toimesta.

Päätös

Aluehallitus päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano**Muutoksenhaku**

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus	§ 417	01.12.2025
Aluehallitus	§ 433	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Aluehallitus 08.12.2025 § 433

Valmistelija	rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen, puh. 050 461 7820, petrus.kukkonen(at)omahame.fi
Selostus	Aluehallitus on päättänyt kokouksessaan 1.12.2025 siirtää tämän asian käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa.
Toimivallan peruste	Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta
Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys	Aluehallitus päättää 1. esittää aluevaltuustolle määrärahan myöntämistä rakennuskauppojen toteuttamiseksi ja niiden kirjaamista hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan vuosille 2026 - 2029 2. hyväksyä kauppaan liittyvät kauppakirjat ja vuokrasopimukset 3. valtuuttaa rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen 1. tekemään pieniä korjauksia ja teknisiä muutoksia kauppakirjoihin ja vuokrasopimuksiin 2. hakemaan valtioneuvoston lupaa kaupan toteuttamiseksi 3. allekirjoittamaan järjestelyn toteuttamista koskevat asiakirjat. Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on tarvittaessa myönnetty valtuus valtioneuvoston toimesta.
Päätös	Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Heini Ristavaara poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi).

Aluehallitus	§ 417	01.12.2025
Aluehallitus	§ 433	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto 16.12.2025
15296/10.01.01/2025

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta

Aluehallituksen päätösesitys

Aluevaltuusto päättää myöntää määrärahan rakennuskauppojen toteuttamiseksi ja niiden kirjaamisen hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan vuosille 2026 – 2029.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on tarvittaessa myönnetty valtuus valtioneuvoston toimesta.

Päätös

Täytäntöönpano Päätösote / rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen

Muutoksenhaku Aluevalitus

Liitteet

Numero	Otsikko
8	Lehtimajat_vuokrasopimusluonnos_24112025
9	Lehtimajat_Kauppakirja_24112025

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 434

08.12.2025
16.12.2025

118**Kiinteistö- ja osakekauppa: Hämeenlinna kaupunki – Kanta-Hämeen hyvinvointialue ja lastensuojeluyksikön perustaminen**

Aluehallitus 08.12.2025 § 434

Valmistelija

rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen, puh. 050 461 7820, petrus.kukkonen(at)omahame.fi, tulosaluejohtaja Taija Ylätaalo, puh. 040 507 5442, taija.ylatalo(at)omahame.fi

Selostus**Taustaa**

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 9.5.2023 talouden tasapainottamisohjelman (tasapainottamisohjelma 1). Osana talouden tasapainottamisohjelmaa aluevaltuusto päätti käynnistää selvityksen, jolla varmistetaan yhteensä noin 93,8 miljoonan euron kustannussäästöjen toteutuminen nykyiseen toimintakatteen kasvu-uraan nähden vuosina 2026–2030.

Aluevaltuuston päätöksessä (AV 9.5.23) todetaan, että hyvinvointialue irtisanoo epätarkoituksenmukaiset kuntien kanssa solmitut vuokrasopimukset, jotka on tehty toimeenpanolain nojalla.

Hyvinvointialueen aluehallitus on aluevaltuuston linjausten mukaisesti 17.6.2024 §274 irtisanonut kaikki vuokra-asetukseen perustuvat vuokrasopimukset. Hyvinvointialue on käynnistänyt vuokrasopimusneuvottelut kaikkien kuntien kanssa elokuussa 2024.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja Hämeenlinnan kaupungin vuokrasopimusneuvotteluissa on noussut esiin mahdollisuus toteuttaa rakennus- ja osakekauppa seuraavista kohteista:

- Rakennuskauppa: Ojoisten ta, Veteraanipolku 1 kiinteistötunnus: 109–12–26–1
- Osakekauppa: Jukolan ta, Eeronkuja 6 (Kiinteistö Oy Onesto): y-tunnus: 0957885–3

Rakennukset ovat tällä hetkellä vuokrattuina hyvinvointialueelle.

Ojoisten ta toiminta siirtyy palveluverkkopäätösten mukaisesti Viipurintielle ja rakennus tyhjenee kesällä 2026 (vuokrasopimus on voimassa

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 434

08.12.2025
16.12.2025

31.10.2026 asti). Vapautuviin tiloihin esitetään perustettavaksi uusi lastensuojeluyksikkö.

Lastensuojelussa toteutettiin sijaishuollon tuotantotapa-analyysi vuonna 2024 osana toiminnan kehittämissuunnitelmaa ja laitospalvelujen kilpailutusta. Tuotantotapa-analyysin perusteella on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua siirtää palveluita omaksi toiminnaksi.

Uuden yksikön perustaminen tukee pitkän aikavälin strategiaa ja tuo seuraavat hyödyt: ostopalvelujen vähentäminen ja kustannusten hallinta, palveluvasteen parantaminen omalla alueella, sekä mahdollisuus panostaa arviointiin, sijoituksen aikaiseen työskentelyyn ja perheen jälleen yhdistämiseen omissa yksiköissä. Suunnitelmana on, että uuteen yksikköön tulee toinen vastaanottoyksikkö, sekä tiloihin soveltuvan määrän osastoja, jotka vastaavat sijaishuollon tarpeisiin.

Jukola ta perusterveydenhuollon toiminta siirtyy palveluverkkopäätösten mukaisesti Ahvenistolle (rakennus E5) ja suun terveydenhuollon yksikkö jatkaa toimintaansa Jukolassa. Vapautuviin tiloihin laajennetaan suun terveydenhuollon toimintaa (10–12 hoitohuonetta).

Kiinteistöyhtiö Oy Onesto:n osakekanta siirtyy kaupan yhteydessä Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle. Kauppahinnassa huomioidaan yhtiön kassavarat. Kauppahinta muodostuu osakkeiden arvosta ja kassavaroista. Ojoisten ta kauppahinta perustuu Hämeenlinnan kaupungin teettämään arviokirjaan.

Kauppahinta:

- Ojoinen ta: 139 000 €
- Kiinteistö Oy Onesto, osakkeet: 400 000 € + kassa: 100 000 € = 500 000 €

Kaupan kohteena olevat rakennukset sijaitsevat asemakaava-alueella

- Ojoinen ta, YS-merkityllä tontilla. Tontin pinta-ala 3264 m²
- Jukolan ta, YL-merkityllä tontilla. Tontin pinta-ala 2940 m²

Tonttien pinta-alaa ei ole tarkastusmitattu.

Ojoisten ta tontin vuokra-aika alkaa, kun vuokrasopimus on molempien osapuolten toimesta hyväksytty ja toimivaltaisesti allekirjoitettu. Vuosivuokra on 12470 €/v. Vuokra-aika päättyy 31.12.2055.

Kiinteistö Oy Onesto omistaa Jukolan ta tontin. Kiinteistötunnus: 109–25–29–7

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 434

08.12.2025
16.12.2025

Rakennusten tekninen kunto

Palveluverkko valmistelun yhteydessä Trellum Oy on vuonna 2023 laatinut suuntaa antavan arvion vuokrakohteiden teknisestä kunnosta ja peruskorjauksen toteuttamisajankohdasta.

- Ojoisten ta, tekninen kunto: Tyydyttävä. Rakennuksen peruskorjaus 2035
- Jukolan ta, tekninen kunto: Tyydyttävä. Rakennuksen peruskorjaus 2034

Rakennusten osalta on tarkoitus toteuttaa tarvittavat muutos- ja korjaustyöt 2026–2027. Ojoisten ta muutos- ja korjaustarpeet ovat laajat ja niiden on arvioitu olevan tasolla 1–1,5 miljoonaa euroa. Jukolan ta muutos – ja korjaustarpeet on kartoitettu ja niiden arvioidaan olevan 400 000–600 000 euroa.

Kauppahinta ja korjaus- ja muutostyöt muodostavat investointikokonaisuuden, joka on taloudellisesti kannattava hyvinvointialueen näkökulmasta.

Investointisuunnitelma ja lainanottovaltuus

Esitetyllä kaupalla muutetaan hyvinvointialueen vuokravastuita ja kaupat ovat taseeseen aktivoitavia investointeja. Ne on esitettävä hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa, joka toimii lainanottovaltuuden laskentaperusteena.

Hyvinvointialue lain (29.6.2021/611) 15 §:n perusteella valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Valtioneuvoston aiemmat päätökset valtuuden määrästä otetaan huomioon lainanottovaltuuden määrässä. Jos julkisen talouden, valtiontalouden tai hyvinvointialueen rahoitusasema heikentyy merkittävästi ja poikkeuksellisesti, hyvinvointialueen lainanottovaltuus voidaan vahvistaa aikaisemmin päätettyä lainanottovaltuutta pienemmäksi.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue ei ole myönnetty lainanottovaltuutta tilikaudelle 2026. Hyvinvointialueen aluevaltuusto on päättänyt hakea muutettua lainanottovaltuutta 30.9.2025 §74.

Valtioneuvosto muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettujen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 434

08.12.2025
16.12.2025

hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on myönnetty lainanottovaltuus valtioneuvoston toimesta. Hyvinvointialue kattaa kaupat rahavaroilla, joten todellisesta lainanottotarvetta ei synny.
(SA-K)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 2 ja 5 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää:

1. Esittää aluevaltuustolle määrärahan myöntämistä rakennuskaupan ja osakekaupan toteuttamiseksi sekä korjaus- ja muutostyövarauksen tekemiseksi ja niiden kirjaamista hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan 2026–2029
2. Esittää aluevaltuustolle uuden lastensuojeluyksikön perustamista
3. hyväksyä kauppoihin liittyvät kauppakirjat ja vuokrasopimukset
4. valtuuttaa rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen
 1. Tekemään teknisiä muutoksia kauppakirjoihin ja vuokrasopimuksiin.
 2. Hakemaan valtioneuvoston lupaa kiinteistöjärjestelyn toteuttamiseksi
 3. Allekirjoittamaan järjestelyn toteuttamista koskevat asiakirjat.

Hyvinvointialueen päätös kiinteistöjärjestelyn toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on tarvittaessa myönnetty valtuus valtioneuvoston toimesta.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Helena Lehtonen poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (palvelussuhdejäävi).

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

8/2025

25

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 434

08.12.2025
16.12.2025

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto 16.12.2025
15604/10.01.01/2025

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta

Aluehallituksen päätösesitys

Aluevaltuusto päättää

1. myöntää määrärahan rakennuskaupan ja osakekaupan toteuttamiseksi sekä korjaus- ja muutostyövarauksen tekemiseksi ja niiden kirjaamisen hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan 2026–2029.
2. hyväksyä uuden lastensuojeluyksikön perustamisen.

Hyvinvointialueen päätös kiinteistöjärjestelyn toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on tarvittaessa myönnetty valtuus valtioneuvoston toimesta.

Päätös

Täytäntöönpano

Päätösote / rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen

Muutoksenhaku

Aluevalitus

Liitteet

Numero	Otsikko
10	Ojoisten terveysasema Kauppakirjaluonnos
11	Ojoisten terveysasema vuokrasopimus_luonnos
12	Onesto_OSAKKEIDEN KAUPPAKIRJA_luonnos

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 435

08.12.2025
16.12.2025

119**Kiinteistökauppa Jokioinen - Kanta-Hämeen hyvinvointialue**

Aluehallitus 08.12.2025 § 435

Valmistelija

rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen, puh. 050 4617 820,
petrus.kukkonen(at)omahame.fi

Selostus

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 9.5.2023 talouden tasapainottamisohjelman (tasapainottamisohjelma 1). Osana talouden tasapainottamisohjelmaa aluevaltuusto päätti käynnistää selvityksen, jolla varmistetaan yhteensä noin 93,8 miljoonan euron kustannussäästöjen toteutuminen nykyiseen toimintakatteen kasvu-uraan nähden vuosina 2026–2030.

Aluevaltuuston päätöksessä (AV 9.5.23) todetaan, että hyvinvointialue irtisanoo epätarkoituksenmukaiset kuntien kanssa solmitut vuokrasopimukset, jotka on tehty toimeenpanolain nojalla.

Hyvinvointialueen aluehallitus on aluevaltuuston linjausten mukaisesti 17.6.2024 §274 irtisanonut kaikki vuokra-asetukseen perustuvat vuokrasopimukset. Hyvinvointialue on käynnistänyt vuokrasopimusneuvottelut kaikkien kuntien kanssa elokuussa 2024.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja Jokioisten vuokrasopimusneuvotteluissa on noussut esiin mahdollisuus toteuttaa rakennuskauppa;

- Palvelukeskus Intalankartano, Intalantie 27, kiinteistötunnus: 169–408–1–1405

Rakennus ovat tällä hetkellä vuokrattuna hyvinvointialueelle. Kauppaan ei sisälly kiinteistöllä sijaitseva Jokioisten kartanon ent. vanhainkoti, Vanhala, eikä ns. pihatalo, entinen henkilökunnan asuntola.

Kauppan kohteen arvo määräytyy ostajan ja myyjän sopimien arvon määrittämissä periaatteiden mukaisesti. Rakennuksen kauppahinta on kaupantekohetkellä poistamattoman tasearvon mukainen.

Kauppahinta (31.12.2025): 3 902 139,47 €

Kohteeseen on myönnetty Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen korkotulilaina Kuntarahoituksen kautta. Myyjä vastaa korkotukilainan

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 435

08.12.2025
16.12.2025

takaisinmaksusta sekä kohteeseen liittyvien ARA-velvoitteiden poistamisesta ennen omistusoikeuden siirtymistä ostajalle.

Rakennus sijaitsee asemakaava-alueella YS- tontilla. Kaupan osapuolet tekevät erillisen vuokrasopimuksen kaupan kohdetta koskevan tontin, n. 18 100 m² määräalan vuokraamisesta. Vuotuinen vuokra on sopimuksen alkaessa 11584 €/vuosi. Määräalan vuokra-aika alkaa, kun vuokrasopimus on molempien osapuolten toimesta hyväksytty ja toimivaltaisesti allekirjoitettu. Vuokra-aika päättyisi 31.12.2055.

Rakennuksen tekninen kunto

Palveluverkkovalmistelun yhteydessä Trellum Oy laati vuonna 2023 suuntaa antavan arvion vuokrakohteiden teknisestä kunnosta. Arvio sisältää rakennuksen teknisen kunnan sekä arvion tarvittavan peruskorjauksen toteuttamisajankohdasta.

Arvio: Rakennuksen tekninen kunto on hyvä. Peruskorjaus 2040–2050.

Investointisuunnitelma ja lainanottovaltuus

Esitetyllä kaupalla muutetaan hyvinvointialueen vuokravastuita ja kaupat ovat taseeseen aktivoitavia investointeja. Ne on esitettävä hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa, joka toimii lainanottovaltuuden laskentaperusteena.

Hyvinvointialue lain (29.6.2021/611) 15 §:n perusteella valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Valtioneuvoston aiemmat päätökset valtuuden määrästä otetaan huomioon lainanottovaltuuden määrässä. Jos julkisen talouden, valtiontalouden tai hyvinvointialueen rahoitusasema heikentyy merkittävästi ja poikkeuksellisesti, hyvinvointialueen lainanottovaltuus voidaan vahvistaa aikaisemmin päätettyä lainanottovaltuutta pienemmäksi.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle ei ole myönnetty lainanottovaltuutta tilikaudelle 2026. Hyvinvointialueen aluevaltuusto on päättänyt hakea muutettua lainanottovaltuutta 30.9.2025 §74.

Valtioneuvosto muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 435

08.12.2025
16.12.2025

hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on myönnetty lainanottovaltuus valtioneuvoston toimesta. Hyvinvointialue kattaa kaupat rahavaroilla, joten todellisesta lainanottotarvetta ei synny.

(SA-K)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää:

1. esittää aluevaltuustolle määrärahan myöntämistä rakennuskaupan toteuttamiseksi ja niiden kirjaamista hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan 2026–2029
2. hyväksyä kauppaan liittyvän kauppakirjan ja vuokrasopimuksen
3. valtuuttaa rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkosen
 1. tekemään pieniä korjauksia ja teknisiä muutoksia kauppakirjoihin ja vuokrasopimuksiin
 2. hakemaan valtioneuvoston lupaa rakennuskauppojen toteuttamiseksi
 3. allekirjoittamaan kauppakirjat ja vuokrasopimukset

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on myönnetty valtuus valtioneuvoston toimesta.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Lotta Saarenmaa poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (palvelussuhdejäävi).

Täytäntöönpano**Muutoksenhaku**

Ei muutoksenhakuoikeutta

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

8/2025

29

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 435

08.12.2025
16.12.2025

Aluevaltuusto 16.12.2025
15599/10.01.01/2025

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäätö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta

Aluehallituksen päätösesitys

Aluevaltuusto päättää myöntää määrärahan rakennuskaupan toteuttamiseksi ja niiden kirjaamisen hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan 2026–2029.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on myönnetty valtuus valtioneuvoston toimesta.

Päätös

Täytäntöönpano

Päätösote / rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen

Muutoksenhaku

Aluevalitus

Liitteet

Numero	Otsikko
13	HVA Palvelukeskus Intalankartanon kauppakirjaluonnos 11 2025
14	Intalankartanon tontin vuokrasopimus

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 436

08.12.2025
16.12.2025

120**Kiinteistökauppa Riihimäki - Kanta-Hämeen hyvinvointialue**

Aluehallitus 08.12.2025 § 436

Valmistelija

rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen, puh. 050 461 7820,
petrus.kukkonen(at)omahame.fi

Selostus

Aluevaltuusto hyväksyi kokouksessaan 9.5.2023 talouden tasapainottamisohjelman (tasapainottamisohjelma 1). Osana talouden tasapainottamisohjelmaa aluevaltuusto päätti käynnistää selvityksen, jolla varmistetaan yhteensä noin 93,8 miljoonan euron kustannussäästöjen toteutuminen nykyiseen toimintakatteen kasvu-uraan nähden vuosina 2026–2030.

Aluevaltuuston päätöksessä (AV 9.5.23) todetaan, että hyvinvointialue irtisanoo epätarkoituksenmukaiset kuntien kanssa solmitut vuokrasopimukset, jotka on tehty toimeenpanolain nojalla.

Hyvinvointialueen aluehallitus on aluevaltuuston linjausten mukaisesti 17.6.2024 §274 irtisanonut kaikki vuokra-asetukseen perustuvat vuokrasopimukset. Hyvinvointialue on käynnistänyt vuokrasopimusneuvottelut kaikkien kuntien kanssa elokuussa 2024.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen ja Riihimäen kaupungin vuokrasopimusneuvotteluissa on noussut esiin mahdollisuus toteuttaa rakennuskauppa,
- Mäkikujan perhetukikeskus, Mäkikuja 25, kiinteistötunnus: 694–1–1–1

Rakennus ovat tällä hetkellä vuokrattuna hyvinvointialueelle.

Kaupan kohteen arvo määräytyy ostajan ja myyjän sopimien arvon määrittämisperiaatteiden mukaisesti, Rakennuksen kauppahinta on kaupantekohetkellä tarkistetun laskennallisen poistamattoman tasearvon mukainen. Laskennallinen tasearvo on laskettu alkuperäisestä investointikustannuksesta 30 vuoden poistoajalla.

Kauppahinta (31.12.2025): 1 165 479,57 €

Rakennus sijaitsee asemakaava-alueella YS- tontilla. Tontin pinta-ala 7161 m² ja tonttivuokra on 37100 €/vuosi. Tontin pinta-alaa ei ole tarkistettu. Tontin vuokra-aika alkaa, kun vuokrasopimus on

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 436

08.12.2025
16.12.2025

molempien osapuolten toimesta hyväksytty ja toimivaltaisesti allekirjoitettu. Vuokra-aika päättyisi 31.12.2055.

Rakennuksen tekninen kunto

Palveluverkkovalmistelun yhteydessä Trellum Oy laati vuonna 2023 suuntaa antavan arvion vuokrakohteiden teknisestä kunnosta. Arvio sisältää rakennuksen teknisen kunnan sekä arvion tarvittavan peruskorjauksen toteuttamisajankohdasta.

Rakennuksen tekninen kunto on erinomainen. Peruskorjauksen toteutus vuotta ei ole arvioitu.

Investointisuunnitelma ja lainanottovaltuus

Esitetyllä kaupalla muutetaan hyvinvointialueen vuokravastuita ja kaupat ovat taseeseen aktivoitavia investointeja. Ne on esitettävä hyvinvointialueen investointisuunnitelmassa, joka toimii lainanottovaltuuden laskentaperusteena.

Hyvinvointialue lain (29.6.2021/611) 15 §:n perusteella valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi. Valtioneuvoston aiemmat päätökset valtuuden määrästä otetaan huomioon lainanottovaltuuden määrässä. Jos julkisen talouden, valtiontalouden tai hyvinvointialueen rahoitusasema heikentyy merkittävästi ja poikkeuksellisesti, hyvinvointialueen lainanottovaltuus voidaan vahvistaa aikaisemmin päätettyä lainanottovaltuutta pienemmäksi.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle ei ole myönnetty lainanottovaltuutta tilikaudelle 2026. Hyvinvointialueen aluevaltuusto on päättänyt hakea muutettua lainanottovaltuutta 30.9.2025 §74.

Valtioneuvosto muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön tai sisäministeriön aloitteesta.

Hyvinvointialueen päätös kaupan toteuttamisesta on täytäntöönpanokelpoinen vasta, kun sille on myönnetty lainanottovaltuus

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 436

08.12.2025
16.12.2025

valtionneuvoston toimesta. Hyvinvointialue kattaa kaupat rahavaroilla, joten todellisesta lainanottotarvetta ei synny.

(SA-K)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää:

1. Esittää aluevaltuustolle määrärahan myöntämistä rakennuskaupan toteuttamiseksi ja niiden kirjaamista hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan 2026–2029

2. hyväksyä kauppaan liittyvän kauppakirjan ja vuokrasopimuksen

3. valtuuttaa rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkosen

1. tekemään pieniä korjauksia ja teknisiä muutoksia kauppakirjoihin ja vuokrasopimukseen
2. hakemaan valtionneuvoston lupaa rakennuskaupan toteuttamiseksi
3. allekirjoittamaan kauppakirjan ja vuokrasopimuksen

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Erja Hirviniemi ja Lauri Jormanainen poistuivat esteellisinä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi).

Täytäntöönpano**Muutoksenhaku**

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 436

08.12.2025
16.12.2025

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 10.5 § 8 kohta ja 9.3 § 5 kohta

Aluehallituksen päätösesitys

Aluevaltuusto päättää myöntää määrärahan rakennuskaupan toteuttamiseksi ja niiden kirjaamisen hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan 2026–2029.

Päätös**Täytäntöönpano**

Päätösote / rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen

Muutoksenhaku

Aluevalitus

Liitteet

Numero	Otsikko
15	Kiinteistön vuokrasopimus Mäkikuja 25 HVA (002)
16	Mäkikuja Kauppakirjaluonnos

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 439

08.12.2025
16.12.2025

121**Kanta-Hämeen hyvinvointialueen alustava investointisuunnitelma vuosille 2027–2030**

Aluehallitus 08.12.2025 § 439

Valmistelija

rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen, puh. 050 461 7820, petrus.kukkonen(at)omahame.fi, rahoituspäällikkö Anna-Liisa Gullstén, puh. 040 351 0519, anna-liisa.gullsten(at)omahame.fi

Selostus

Hyvinvointialueen on toimitettava alustava investointisuunnitelma vuosien 2027–2030 aikana aloitettavista investoinneista ja investointeja vastaavista sopimuksista valtiovarainministeriölle, sosiaali- ja terveysministeriölle sekä sisäministeriölle 31.12.2025 mennessä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen vuosien 2027–2030 alustavan investointisuunnitelman kokoaminen on tehty yhteistyössä toimialojen kanssa ja alustava investointisuunnitelma on käsitelty hyvinvointialueen johtoryhmässä 2.12.2025.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen vuosien 2027–2030 alustavan investointisuunnitelman pysyvien vastaavien kokonaisarvo on yhteensä 90 M€. Investointeja vastaavien sopimusten kokonaisarvo on yhteensä 10,9 M€. Hyvinvointialueen investointisuunnitelma jakautuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osasuunnitelmiin. Sosiaali- ja terveydenhuollon vuosien 2027–2030 alustavan osasuunnitelman pysyvien vastaavien kokonaisarvo on yhteensä 81,4 M€ ja pelastustoimen osasuunnitelman yhteensä 8,7 M€. Investointeja vastaavien sopimusten kokonaisarvo sosiaali- ja terveydenhuollon osasuunnitelman osalta on 10,8 M€ ja pelastustoimen osasuunnitelman 0,1 M€.

Kanta-Hämeen hyvinvointialuekonsernin vuosien 2027–2030 alustavassa investointisuunnitelmassa on esitetty tytäryhtiöiden investoinnit. Oma Hämeen Tukipalvelut Oy:n investoinnit pysyviin vastaaviin ovat 0,4 M€ ja Kiinteistöosakeyhtiö Riihimäen paloaseman investoinnit pysyviin vastaaviin on 0,2 M€.

Investointisuunnitelmaa vuosille 2027–2030 on tässä vaiheessa tarkasteltava alustavana esityksenä, joka tarkentuu kevään 2026 aikana. Kevään jatkovalmistelussa on huomioitava myös Valtioneuvoston lainanottovaltuuspäätös vuodelle 2027. Lopullinen investointisuunnitelma käsitellään vuoden 2027 talousarviokäsittelyn yhteydessä aluehallituksessa ja aluevaltuustossa marras-joulukuussa 2026.

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 439

08.12.2025
16.12.2025

(SA-K)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 9 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy alustavan investointisuunnitelman vuosille 2027 - 2030 ja että suunnitelma toimitetaan ministeriöille.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano**Muutoksenhaku**

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto 16.12.2025
15616/02.02.00/2025

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 9 §

Aluehallituksen päätösesitys

Aluevaltuusto päättää hyväksyä alustavan investointisuunnitelman vuosille 2027 - 2030 ja että suunnitelma toimitetaan ministeriöille.

Päätös**Täytäntöönpano**

Asiaote / valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö
Päätösote / rahoitus- ja investointijohtaja Petrus Kukkonen,
rahoituspäällikkö Anna-Liisa Gullstén

Muutoksenhaku

Aluevalitus

Liitteet

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

8/2025

36

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 439

08.12.2025
16.12.2025

Numero	Otsikko
17	Alustava investointisuunnitelma 2027-2030

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 444

08.12.2025
16.12.2025

122**Hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevista sosiaali- ja terveystalvetaista sekä pelastustoimen palveluista perittävät asiakasmaksut 1.1.2026 alkaen**

Aluehallitus 08.12.2025 § 444

Valmistelija

Vs. talousjohtaja Terhi Pohjavirta, terhi.pohjavirta(at)omahame.fi, puh. 050 571 0122, asiakasmaksupääallikkö Kati Gustafsson, kati.gustafsson(at)omahame.fi, puh. 040 353 1827

Selostus

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut perustuvat lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992, jäljempänä asiakasmaksulaki) ja asetukseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992, jäljempänä asiakasmaksuasetus).

Asiakasmaksulaki määrittelee asiakkaalle maksuttomat sosiaalipalvelut (4 §) ja terveystalvetaiset (5 §).

Asiakasmaksulaissa- ja asetuksessa määritellään myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät maksut ja niiden enimmäismäärät, kalenterivuositaisen terveydenhuollon maksukaton suuruus ja palvelut, pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitospalvelun asiakkaille kuukausittaiset vähimmäiskäyttövarat, sekä tulosidonnaisten maksujen tulorajat. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät maksut, terveydenhuollon maksukatto, vähimmäiskäyttövarat ja tulosidonnaisten maksujen tulorajat on sidottu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain ja asiakasmaksuasetuksen nojalla indeksiin. Indeksitarkistukset tehdään joka toinen vuosi. Edellinen indeksitarkistus on tullut voimaan 1.1.2024.

Hyvinvointialue on perinyt yhtenäiset sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 01.01.2023 alkaen. Kanta-Hämeen hyvinvointialueella peritään pääsääntöisesti kulloinkin voimassa olevat Valtioneuvoston asetuksella vahvistamat enimmäismääräiset maksut.

Lisäksi hyvinvointialue perii asiakkaalta määrittelemänsä kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä kotona asumisen tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateriat-, vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalveluista, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävistä palveluista, muista vastaavista asumista tukevista palveluista sekä vammaisten henkilöiden ylläpidosta. (asiakasmaksulaki 4 §, 7 e §, 10 h §).

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 444

08.12.2025
16.12.2025

Pelastuslaitoksen suorittamien pelastuslain mukaisten valvontatehtävien maksut perustuvat pelastuslain 379/2011 96 § ja kemikaalilainsäädännön mukaisten valvontatehtävien maksut lakiin vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005 131 §. Suoritteiden maksullisuudesta ja perittävien maksujen suuruudesta päättää aluevaltuusto siten kuin hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021) säädetään. Kyseiset maksut ja kustannukset saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Esitys Kanta-Hämeen hyvinvointialueen asiakasmaksuista 1.1.2026 alkaen

Valtioneuvosto on antanut asetuksen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta, ja asetuksessa säädettyjä euromääriä enimmäismaksuista on tarkistettu kansaneläkeindeksin muutoksen mukaisesti, mikä tarkoittaa noin 6,93 %:n korotusta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävien maksujen enimmäismääriin (LIITE 2). Lisäksi indeksitarkistukset on tehty terveydenhuollon kalenterivuositaiseen maksukattoon, vähimmäiskäyttövaroihin sekä tulosidonnaisten maksujen tulorajoihin. (LIITE 3). Asetus astuu voimaan 01.01.2026.

Hallitus on syyskuussa 2025 esittänyt käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista perittävän enimmäismaksun korottamista (asiakasmaksulaki 3 §). Esitys on eduskunnan käsittelyssä ja hyväksytty, mutta lain voimaantulon ajankohtaa ei ole vahvistettu. Tällä hetkellä käyttämättä ja peruuttamatta jätetyn palvelun enimmäismaksu on 56,70 euroa, ja indeksitarkistuksen jälkeen se olisi 60,60 euroa. Jos lakimuutos tulee voimaan, maksu on kuitenkin 73,70 euroa.

Hyvinvointialueella esitetään tehtävän Valtioneuvoston asetusta vastaavat korotukset terveydenhuollon palveluista perittäviin asiakasmaksuihin.

Muita kuin em. asetukseen sidottuja asiakasmaksuja kuten kotona asumisen tukipalveluina järjestettäviä tai asumispalveluun liittyviä ateria-, vaatehuolto-, peseytymis-, siivous- ja turvapalveluja, osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluja, muita vastaavia asumista tukevia palveluja sekä vammaisten henkilöiden ylläpitomaksuja esitetään korotettavan 3 % pois lukien ateriamaksut sekä vammaispalveluiden pitkäaikaisen perhehoidon ylläpitomaksu.

Ateriamaksuja esitetään tarkistettavan vuoden 2024 tasolle siten, että yksittäiset ateriahinnat (aamiainen, lounas, päiväkahvi/välipala, illallinen, iltapala) vastaavat vuona 2024 perittyjä ateriahintoja.

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 444

08.12.2025
16.12.2025

Vammaispalvelujen pitkäaikaisen perhehoidon asiakkailta perittävää asumismaksua, ateriamaksuja sekä ylläpitomaksua esitetään tarkistettavan STM:n vahvistamien perhehoitajien kulu- ja käynnistämiskorvauksien indeksitarkistusten mukaisesti (LIITE 4) – 0,21 %.

Pelastustoimen maksuja esitetään korotettavaksi 3 %.
(JS)

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 9.3 § 10 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle että;

1. asiakasmaksuhinnasto 2026 vahvistetaan liitteen (1) mukaisena ja otetaan käyttöön 1.1.2026 alkaen. Hinnasto perustuu asiakasmaksulakiin (734/1992) ja asiakasmaksuasetukseen (912/1992) sekä niiden 1.1.2026 voimaan tuleviin indeksitarkistuksiin.

2. käyttämättä ja peruuttamatta jätetyn palvelun maksu vahvistetaan 60,60 € 1.1.2026 alkaen; jos lakimuutos HE 117/2025 tulee voimaan, maksu korotetaan 73,70 € voimaantulosta lukien.

3. talousjohtaja valtuutetaan tekemään tarvittaessa asiakasmaksuhinnastoon teknisiä korjauksia.

Käsittely

Keskustelun aikana Erja Hirviniemi teki muutosesityksen, että sairaanhoitajan hoitopalvelua ei erikoissairaanhoidossa peritä. Puheenjohtaja totesi Erja Hirviniemen muutosesityksen raukeavan kannattamattomana.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano**Muutoksenhaku**

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus
Aluevaltuusto

§ 444

08.12.2025
16.12.2025

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 9.3 § 10 kohta

**Aluehallituksen
päätösesitys**

Aluevaltuusto päättää, että

1. asiakasmaksuhinnasto 2026 vahvistetaan liitteen (1) mukaisena ja otetaan käyttöön 1.1.2026 alkaen. Hinnasto perustuu asiakasmaksulakiin (734/1992) ja asiakasmaksuasetukseen (912/1992) sekä niiden 1.1.2026 voimaan tuleviin indeksitarkistuksiin.
2. käyttämättä ja peruuttamatta jätetyn palvelun maksu vahvistetaan 60,60 € 1.1.2026 alkaen; jos lakimuutos HE 117/2025 tulee voimaan, maksu korotetaan 73,70 € voimaantulosta lukien.
3. talousjohtaja valtuutetaan tekemään tarvittaessa asiakasmaksuhinnastoon teknisiä korjauksia.

Päätös**Täytäntöönpano**

Asiasote / vs. talousjohtaja Terhi Pohjavirta, asiakasmaksupäällikkö Kati Gustafsson

Muutoksenhaku

Aluevalitus

Liitteet

Numero	Otsikko
18	ESITYS Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen asiakasmaksuista Kanta-Hämeen hyvinvointialueella 1.1.2026 alkaen (LIITE 1)
19	Valtioneuvoston asetus asiakasmaksuasetuksen muuttamisesta LIITE 2
20	Sosiaali- ja terveysministeriön ilmoitus eräistä indeksillä tarkistetuista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 2026
21	STM ohje Perhehoidon palkkiot ja korvaukset vuonna 2026 (1)

Aluehallitus	§ 420	01.12.2025
Aluehallitus	§ 440	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

123**Kanta-Hämeen hyvinvointialueen palkkiosääntö 1.1.2026 alkaen**

Aluehallitus 01.12.2025 § 420

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen palkkiosääntö on vahvistettu aluevaltuuston kokouksessa 19.12.2023 (§ 113). Palkkiosäännön osalta noussut esille päivitystarpeita liittyen ansionmenetyskorvausten maksatusaikatauluun ja lisäksi on tarpeen täsmentää palkkiosäännön tulkinnallisesti epäselviä kohtia.

Palkkiosääntöä ehdotetaan muutettavaksi 1.1.2026 alkaen seuraavilta osin:

- voimassa olevan palkkiosäännön 4 §:n ”*Kokouspalkkiot*” ehdotetaan 7 momentti kuuluu ”Aluehallituksen puheenjohtajalle ja aluehallituksen määräyksestä lauta- tai johtokunnan kokoukseen osallistuvalla aluehallituksen muulle jäsenelle maksetaan sama palkkio kuin kyseisen toimielimen jäsenille. ehdotetaan tehtävän säännöksen tulkinnan selkiyttämiseksi lisäys”. Palkkiosäännön 3.2 §:n mukaan päätoimiselle aluehallituksen puheenjohtajalle maksettava korvaus kattaa vuosipalkkiot, aluehallituksen kokouspalkkiot sekä palkkiosäännön 4 ja 6 §:n mukaiset erillispalkkiot. Em. säännöksen mukaisesti päätoimiselle aluehallituksen puheenjohtajalle ei ole maksettu kokouspalkkiota silloin, kun hän on osallistunut aluehallituksen puheenjohtajan ominaisuudessa muiden toimielinten kuin aluevaltuuston kokouksiin. Jotta palkkiosääntö olisi sisäisesti johdonmukainen, ehdotetaan palkkiosäännön 4.7 § muutettavan muotoon: ”Aluehallituksen puheenjohtajalle päätoimista puheenjohtaja lukuun ottamatta ja aluehallituksen määräyksestä lauta- tai johtokunnan kokoukseen osallistuvalla aluehallituksen muulle jäsenelle maksetaan sama palkkio kuin kyseisen toimielimen jäsenille.”

Palkkiosäännön 4 §:n 8 momenttiin ehdotetaan määräysten tulkintaa täsmentäviä ja selkiyttäviä tekstimuutoksia. Mm. valtuustoinfoa koskeva kohta ehdotetaan poistettavan. Syksyn 2025 aikana on siirrytty käytäntöön, että aluevaltuuston kokousta edeltävällä viikolla pidetään 30 minuutin

Aluehallitus	§ 420	01.12.2025
Aluehallitus	§ 440	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

pituinen valtuustoinfo Teams-yhteydellä. Info nauhoitetaan ja sen voi katsoa myös muuna ajankohtana. Valtuustoinfo on ollut vapaaehtoinen tilaisuus eikä siitä ole maksettu kokouspalkkiota.

Palkkiosäännön 4 §:ään ehdotetaan lisättävän 10 momentiksi seuraava määräys koskien kyselytunteja: "Aluevaltuuston kyselytunti katsotaan kokouspalkkiota laskettaessa yhdeksi kokoukseksi samana päivänä pidettävän aluevaltuuston kokouksen kanssa." Voimassa oleva palkkiosääntö ei sisällä kyselytuntia koskevia määräyksiä, ja ehdotettu lisäys selkiyttäisi palkkiosäännön soveltamista näiltä osin.

- voimassa olevan palkkiosäännön 8 § "*Kokouspalkkio kahdesta tai useammasta toimielimen kokouksesta*" kuuluu "Jos saman vuorokauden aikana pidetään useampi kuin yksi saman toimielimen kokous ja/tai katselmus tai toimitus, katsotaan ne kokouspalkkioita laskettaessa samaksi kokoukseksi." Palkkiosäännön tulkinnan selkiyttämiseksi pykälän teksti ehdotetaan muutettavan muotoon: "Jos samana kalenterivuorokautena pidetään useampi kuin yksi saman toimielimen kokous taikka iltakoulu, seminaari, perehdytystilaisuus tai koulutustilaisuus, katsotaan ne tilaisuuteen osallistuville luottamushenkilöille kokouspalkkiota laskettaessa yhdeksi kokoukseksi."

- palkkiosäännön 16 §:n otsikko "*Palkkioiden maksaminen*" ehdotetaan muutettavan muotoon "*Palkkioiden, ansionmenetysten ja muiden kustannusten maksaminen*". Voimassa olevan palkkiosäännön mukaan palkkiot maksetaan 4 kertaa vuodessa, ja samalla maksuaikataululla on käytännössä maksettu myös ansionmenetyskorvaukset ja muut korvaukset. Ansionmenetyskorvausten maksatusaikataulun osalta on tullut palautetta sen osalta, että kolmen kuukauden välein tapahtuva maksatus on liian harvatahtinen. Matkakorvausten tai muiden kustannusten maksatuksen osalta ei vastaavaa palautetta ole tullut, ja käytännössä matkakorvauksia on myös haettu harvatahtisemmin kuin ansionmenetyskorvauksia.

Palkkiosääntöä ehdotetaan muutettavan siten, että pykälään lisätään 2 momentti, joka kuuluu: "Ansionmenetyskorvaukset maksetaan kuukausittain. Matkakorvaukset ja muut kustannukset maksetaan 4 kertaa vuodessa."

- palkkiosäännön 19 §:n 1 ja 2 momentin lopusta ehdotetaan poistettavan suluissa olevat soveltamisohjeet, jotka ovat käyneet tarpeettomiksi valtuustokauden vaihtumisesta johtuen.

Lisäksi palkkiosääntöön ehdotetaan joitakin yksittäisiä täsmentäviä tekstimuutoksia.

Aluehallitus	§ 420	01.12.2025
Aluehallitus	§ 440	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Voimassa oleva palkkiosääntö on oheismateriaalina.

Palkkiosäännön 1.1.2026 alkaen luonnos on liitteenä. Muutosehdotukset ja lisäykset on merkitty luonnokseen punaisella kursivilla. Poistoehdotukset on merkitty ylivivauksella.

Aluevaltuusto pöytäkirjaan liitetään valtuuston hyväksymän päätöksen mukaisesti päivitetty palkkiosääntö.
(JS)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 9.3 § 13 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan palkkiosäännön voimaan tulevaksi 1.1.2026 alkaen.

Päätös

Aluehallitus päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 08.12.2025 § 440

Valmistelija hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus Aluehallitus on päättänyt kokouksessaan 1.12.2025 siirtää tämän asian käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa.

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 9.3 § 13 kohta

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan palkkiosäännön voimaan tulevaksi 1.1.2026 alkaen.

Käsittely Hyvinvointialuejohtajan muutettu päätösesitys:

Aluehallitus	§ 420	01.12.2025
Aluehallitus	§ 440	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevaan palkkiosääntöön esitetyt muutokset voimaan tulevaksi 1.1.2026 alkaen.

Keskustelun aikana Johanna Häggman teki Pirjo Alijärven kannattamana muutosesityksen, että matkakorvaukset maksetaan kuukausittain.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat käsittelyn pohjana olevaa hyvinvointialuejohtajan muutettua päätösesitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Johanna Häggmanin muutosesitystä, äänestävät EI. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toimitetaan nimenhuutona. Puheenjohtajan esitykset hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 1 JAA-ääni (Honkanen) ja 12 EI-ääntä (Alijärvi, Bitter, Filatov, Hellstén, Häggman, Jormanainen, Lehtonen, Pura, Hirviniemi, Saarenmaa, Vanttaja, Lepola). Puheenjohtaja totesi Johanna Häggmanin muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös

Aluehallitus päätti hyväksyä hyvinvointialuejohtajan muutetun päätösesityksen sillä muutoksella, että matkakorvaukset maksetaan kuukausittain.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto 16.12.2025
15257/00.01.01/2025

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 9.3 § 13 kohta

Aluehallituksen päätösesitys

Aluevaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevaan palkkiosääntöön esitetyt muutokset voimaan tulevaksi 1.1.2026 alkaen.

Päätös

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

8/2025

45

Aluehallitus	§ 420	01.12.2025
Aluehallitus	§ 440	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Täytäntöönpano

Päätösote / hallintojohtaja Katja Tommiska

Muutoksenhaku

Aluevalitus

Liitteet

Numero	Otsikko
22	Luonnos Kanta-Hämeen hyvinvointialueen palkkiosääntö 1.1.2026
23	Kanta-Hämeen hyvinvointialueen palkkiosääntö 1.1.2024

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

124**Vuoden 2026 talousarvio ja taloussuunnitelma 2026-2028**

Aluehallitus 24.11.2025 § 404

Valmistelija

vs. talousjohtaja Terhi Pohjavirta, puh. 050 571 0122,
terhi.pohjavirta(at)omahame.fi

Selostus

Hyvinvointialuelain § 115 mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Tavoitteiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Hyvinvointialueen taloudenpidossa tulee kiinnittää erityistä huomiota myös siihen, etteivät sen sitoumukset ylitä hyvinvointialueen taloudellisia resursseja.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen taloussuunnitelma perustuu aluehallituksen 16.6.2025 § 272 hyväksymään suunnittelukehykseen ja sen täsmennykseen AH 6.10.2025 § 334. Suunnittelukehys perustuu vuoden 2025 muutostalousarvioon. Talouden suunnittelukehyksessä on huomioitu aluevaltuuston 9.4.2024 § 31 hyväksymän talouden tasapainottamisohjelma 2:n säästötavoitteet täysimääräisinä. Lisäksi se pitää sisällään aluevaltuuston 9.4.2024 § 30 hyväksymän

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

palveluverkkosuunnitelman tuomat säästöt sekä uudet talouden tasapainottamistoimet, jotka aluevaltuusto on hyväksynyt 17.12.2024 § 108. Taloussuunnittelussa on huomioitu valtion 30.4.2025 ja 22.9.2025 hyvinvointialueen rahoituksesta tehdyt laskelmat. Suunnitelmavuosien valtion rahoituksen taso perustuu valtiovarainministeriön vuoden 2026 rahoituksen pohjaan ja sen kehittymiseen suunnitelmakaudella 2026–2028.

Talousarvion pohjatietona on vuosilta 2023-2024 kertynyt alijäämä sekä kuluvan vuoden ylijäämäennuste. Yhteensä alijäämää on kertynyt hyvinvointialueen taseeseen noin 109,2 miljoonaa euroa kahden ensimmäisen tilikauden jälkeen. Talouden suunnittelukehyksessä on huomioitu hyvinvointialuelain velvoite kattaa syntyneet alijäämät vuoden 2026 aikana.
(JS)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 64.2 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää merkitä talousarvion lähtökohdat 2026 tiedoksi. Aluehallitus jatkaa talousarvioesityksen käsittelyä seuraavissa kokouksissaan.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Aluehallitus päätti myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden tämän asian käsittelyn ajaksi vs. talousjohtaja Terhi Pohjavirrälle.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 01.12.2025 § 415

Valmistelija vs. talousjohtaja Terhi Pohjavirta, puh. 050 571 0122,
terhi.pohjavirta(at)omahame.fi

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Selostus

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen taloussuunnitelma perustuu aluehallituksen 16.6.2025 § 272 hyväksymään suunnittelukehykseen ja sen täsmennykseen AH 6.10.2025 § 334. Suunnittelukehys perustuu vuoden 2025 muutostalousarvioon. Talouden suunnittelukehyksessä on huomioitu aluevaltuuston 9.4.2024 § 31 hyväksymän talouden tasapainottamisohjelma 2:n säästötavoitteet täysimääräisinä. Lisäksi se pitää sisällään aluevaltuuston 9.4.2024 § 30 hyväksymän palveluverkkosuunnitelman tuomat säästöt sekä uudet talouden tasapainottamistoimet, jotka aluevaltuusto on hyväksynyt 17.12.2024 § 108. Taloussuunnittelussa on huomioitu valtion 30.4.2025 ja 22.9.2025 hyvinvointialueen rahoituksesta tehdyt laskelmat. Suunnitelmavuosien valtion rahoituksen taso perustuu valtiovarainministeriön vuoden 2026 rahoituksen pohjaan ja sen kehittymiseen suunnitelmakaudella 2026–2028.

Hyvinvointialueen talouden suunnittelun lähtökohdat ovat siis olleet edelleen erittäin haastavat. Hyvinvointialueen tietopohja talouden suunnitteluun on kasvanut merkittävästi vuoden takaisesta tilanteesta. Samanaikaisesti suunnittelua on haastanut alijäämien kattamisen tiukka aikataulu, jonka myötä sopeuttamistoimien tehostaminen on edellytys tasapainoon pääsemiselle.

Talousarvion laadintaprosessista ja vastuuvapaudesta

Lähtökohtaisesti kaikki aluevaltuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Kunnista ja kaupungeista poiketen on erityisesti huomattava, että hyvinvointialueen rahoitus perustuu vain valtion rahoitukseen ja asiakasmaksuihin eikä omaa verotusoikeutta ole. Tämä tarkoittaa sitä, että hyvinvointialue voi omalla päätöksenteollaan vaikuttaa ensisijaisesti palvelujen ja toimintojen organisointiin eli käyttötalousmenoihin, mutta vain rajoitetusti tulovirtoihin. Laki hyvinvointialueesta velvoittaa hyvinvointialuetta huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä.

Suunnittelun toiminnan ja hankkeiden on oltava realistisia suhteessa käytettäviin varoihin. Talousarvioon on otettava hyvinvointialueen rahan käyttö ja rahan lähteet kokonaisuudessaan. Tiedossa olevia menoja tai tuloja ei voi jättää talousarviosta pois. Aluevaltuustolla on laaja harkintavalta päättää talousarvion määrärahakokonaisuuksista. Yhtäältä talousarvion laadintaa koskevaa sääntelyä ja toisaalta velvoite osoittaa hyvinvointialueen toimintaan riittävät ja realistiset määrärahavaraukset voivat johtaa normien kollisiotilanteeseen. Aluevaltuusto ei voi tehdä uusia määrärahavaroja, jos näihin ei ole riittäviä tulovirtoja valtionrahoituksesta tai asiakasmaksuista. Toisaalta sääntely myös

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

edellyttää, että määrärahavaraukset hyvinvointialueen toiminnan rahoittamiseksi ja tavoitteiden toteuttamiseksi pitää olla realistisia ja riittäviä. Sääntelyn noudattamisen arviointia hyvinvointialueella suorittavat mm. tilintarkastajat ja tarkastuslautakunta. Jos esimerkiksi tilintarkastaja havaitsee, että hyvinvointialueen hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai aluevaltuuston päätöksiä, eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastuskertomuksessa on tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Tällöin tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä aluehallituksen lausunto. Aluevaltuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehty muistutus antavat aihetta. Kun aluevaltuusto hyväksyy tilinpäätöksen, se päättää myös vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Julkisyhteisölle myönnettävä vastuuvapaus tarkoittaa käytännössä sitä, että toimielin tai viranomainen vapautetaan vastuusta tietyn ajanjakson aikana suoritetusta hallinnosta tai päätöksenteosta ja todetaan, että julkisyhteisö on noudattanut asianmukaisesti lakeja, sääntöjä ja määräyksiä taloudenpidossaan ja päätöksenteossaan. Vastuuvapaus ei tarkoita, että virheisiin tai laiminlyönteihin ei puututa. Sen sijaan se antaa hallinnolle tai viranomaiselle oikeudellisen suoja-aseman siltä osin kuin he ovat toimineet tehtäviensä mukaisesti ja noudattaneet sovellettavia sääntöjä ja lakeja.

Aluehallitus on käsitellyt talousarviota kokouksissaan 10.11.2025 § 377 ja 24.11.2025 § 404. Aluehallitus jatkaa talousarvion käsittelyä. Aluehallitukselle tuodaan tiedoksi hyvinvointialuejohtajan alustava talousarvioesitys, joka tarkentuu aluehallituksen kokoukseen 8.12.2025. (JS)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 64.2 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää merkitä asian tiedoksi ja käy lähetekeskustelun. Lopullinen päätösesitys tehdään aluehallituksen 8.12.2025 kokoukseen.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Lauri Jormanainen ja Helena Lehtonen poistuivat esteellisinä kokouksesta siksi ajaksi, kun käsiteltiin Oma Hämeen Tukipalvelut Oy:tä koskevaa asiakohtaa (yhteisöjäävi).

Aluehallitus piti tämän asian käsittelyn aikana kokoustaunon klo 10.15 – 10.24, klo 12.01 – 12.45 ja klo 14.10. – 14.21.

Helena Lehtonen ja Lauri Jormanainen palasivat kokoukseen tauon jälkeen klo 12.46. Kylli Kylliäinen palasi tauon jälkeen kokoukseen klo 12.53.

Riku Bitter, Tapani Hellstén, Erja Hirviniemi, Pirjo Alijärvi, Johanna Häggman ja Juha Isosuo poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 08.12.2025 § 446

Valmistelija vs. talousjohtaja Terhi Pohjavirta, puh. 050 571 0122,
terhi.pohjavirta(at)omahame.fi

Selostus Aluehallitus on käsitellyt talousarviota kokouksissaan 10.11.2025 § 377, 24.11.2025 § 404 ja 1.12.2025 § 415. Aluehallitus jatkaa talousarvion käsittelyä. Aluehallitus käsittelee hyvinvointialuejohtajan talousarvioesityksen ja antaa esityksensä talousarviosta aluevaltuustolle.

Alijäämien kattamiseen haettava lisäaika

Julkisuuteen on tullut tietoja, joiden mukaan osa hyvinvointialueista, Kanta-Häme yhtenä joukossa, voisi hakemuksesta saada enintään kaksi vuotta lisäaikaa alijäämiensä kattamiseen ilman arviointimenettelyä, joka tällä hetkellä on ainoa lain tuntema keino lisääjän saamiseksi.

Valtiovarainministeriön 3.12.2025 järjestämässä infotilaisuudessa on mainittu, että hakemuksen voisi jättää jo aluehallituksen hyväksymän tilinpäätöksen perusteella. Myöntämisen ehtona on aluevaltuuston hyväksymä suunnitelma, joka todennäköisesti vastaa muutostalousarviota,

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

jossa alijäämät katetaan vuoden 2028 loppuun. Laki ei ole voimassa eikä tarkkoja tietoja siitä ole käytettävissä.

Oma Hämeellä on poikkeuksellisen paljon toimintamuutoksia vuoden 2026 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Muutoshallinnan varmistamiseksi esitetään, että 30 miljoonaa euroa alijäämien kattamiseksi tarvittavista toimista kohdennetaan ajallisesti ja toiminnallisesti keväällä, kun lisäaika ja mahdollinen lisärahoitus ovat selvillä. Aikataulu on hyvin yhteensovitettavissa myös uuden strategian hyväksymisen kanssa.

Lisärahoitus

Hyvinvointialueen on haettava lisärahoitusta silloin, kun sen käytettävissä olevan tietopohjan perusteella on osoitettavissa, ettei lakisääteisiä palveluja voida järjestää ilman lisärahoitusta eivätkä muut toimenpiteet riitä varmistamaan palvelujen lainmukaista toteutumista.

Lisärahoituksen edellytysten arviointi perustuu siihen, voidaanko ryhtyä talouden tasapainottamistoimiin vaarantamatta lakisääteisten palvelujen vähimmäistasoa. Mikäli sopeutustoimet johtaisivat esimerkiksi hoitoon pääsyn määräaikojen järjestelmällisiin ylityksiin, henkilöstömitoitusten alittumiseen tai muihin valvontaviranomaisten havaitsemiin puutteisiin palvelujen saatavuudessa, muodostuu lisärahoituksen hakeminen oikeudellisesti välttämättömäksi.

Lisärahoitusta voidaan myöntää vain lakisääteisten palvelujen turvaamiseen. Oikeuskanslerin päätöksen ja rahoituslain perusteella lisärahoitusta ei voida käyttää yleiseen talouden tasapainottamiseen, yleisesti alijäämien kattamiseen, sisäisiin organisaatiouudistuksiin, tehostamis- tai kehittämishankkeisiin eikä kustannuksiin, jotka johtuvat puutteellisesta ohjauksesta, viivästyneistä päätöksistä tai muista hyvinvointialueen omista valinnoista. Lisärahoitus ei myöskään ole keino pysyvän rakenteellisen rahoitusvajeen korjaamiseen, vaan väline lakisääteisten palvelujen turvaamiseen silloin, kun muut keinot ovat riittämättömiä.

Edellä mainitut asiat selviävät, kun hyvinvointialueen mahdollisesti saaman alijäämän kattamisen lisääjän myöntämisperusteet ja ehdot selviävät. Tämän vuoksi lisärahoitusta ei vielä tässä vaiheessa esitetä haettavaksi.

Tulosaluetasoiset tavoitteet, palvelutoiminnan volyymitiedot, tulosalueiden tuloslaskelmat ja tasapainottamistoimien kohdentaminen tuodaan aluehallituksen käsittelyyn käyttösuunnitelmassa 2026.

(JS)

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Toimivallan peruste Hyvinvointialuelaki 115 §, Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 64 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää lisärahoituksen hakemisesta myöhemmin erikseen, mikäli kohdan 3 toteuttaminen sitä edellyttää.

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se

1. hyväksyy liitteenä olevan Kanta-Hämeen hyvinvointialueen vuoden 2026 talousarvion sekä vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman sekä

2. myöntää aluehallitukselle valtuuden kohdentaa vuoden 2026 tasapainottamistoimet tulosalueille käyttösuunnitelman 2026 käsittelyn yhteydessä siltä osin kuin tasapainottamistoimenpiteet on määritelty toimialakohtaisesti talousarviossa. Muiden säästötoimenpiteiden kohdentuminen tuodaan tarvittaessa aluevaltuuston käsittelyyn muutostalousarviossa 2026, jos toimialojen väliset kohdennukset muuttuvat

3. toteaa, että talousarvion kohta Muut säästöt (30 miljoonaa euroa) tarkennetaan muutostalousarviossa kun vuoden 2025 tilinpäätös ja alijäämien kattamisen lisääjän ehdot ovat selvillä.

Käsittely

Keskustelun aikana Lauri Jormanainen teki Helena Lehkosen kannattamana seuraavan muutosesityksen: "Lukuun 4.3 "Konserni- ja tukipalvelujen toimiala" tehdään muutos siten, että ryhmärahaa pienennetään 500 euroa/valtuutettu."

Keskustelun aikana Pasi Honkanen teki lukuun 4.3 muutosesityksen, että ryhmäraha poistetaan kokonaan. Puheenjohtaja totesi Pasi Honkasen muutosesityksen raukeavan kannattamattomana.

Puheenjohtaja totesi aluehallituksen kannattavan yksimielisesti Lauri Jormanaisen muutosesitystä.

Keskustelun aikana Erja Hirviniemi teki lukuun 4.5 seuraavan muutosesityksen: "Sivu 68. Esitän perusterveydenhuollon toimialalle

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

lääkärin määrän lisäämiseen 2 M€.” Puheenjohtaja totesi Erja Hirviniemen muutosesityksen raukeavan kannattamattomana.

Keskustelun aikana Tarja Filatov teki Pasi Honkasen kannattamana lukuun 4.5 muutosesityksen, että lisätään: ” Sivulle 67. Otsikon Suunnitelmakauden 1. kappaleen jälkeen:
Tavoittelemme nykyistä nopeampaa hoitoon pääsyä oman henkilöstön voimin.

Tilannetta arvioidaan kevään taloustarkastelun yhteydessä. Tavoitteena on tarpeen vaatima kahden viikon hoitoon pääsy oman henkilöstön voimin. Tämä edellyttää aktiivista rekrytointipolitiikkaa.” Puheenjohtaja totesi aluehallituksen kannattavan Tarja Filatovin muutosesitystä yksimielisesti.

Keskustelun aikana Helena Lehkonen teki Pasi Honkasen ja Lotta Saarenmaan kannattamana lukuun 4.5 muutosesityksen, että lisätään: ”s. 67 kappale kaksi loppuun uusi lause: Hyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä kuntien kanssa on välttämätöntä ennaltaehkäisyn onnistumiseksi.” Puheenjohtaja totesi aluehallituksen kannattavan Helena Lehkosen muutosesitystä yksimielisesti.

Keskustelun aikana Tarja Filatov teki Tapani Hellsténin kannattamana lukuun 4.6 muutosesityksen, että lisätään: ”Sivulle 75 toimialakohtaisia riskejä käsittelevän kappaleen loppuun:
Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan osuuden vähentäminen edellyttää kotiin annettavien palveluiden riittävää vahvistamista. Kevään taloustarkastelun yhteydessä arvioidaan kotiin annettavien palveluiden riittävyys ja eri toimien vaikuttavuus.” Puheenjohtaja totesi aluehallituksen kannattavan Tarja Filatovin muutosesitystä yksimielisesti.

Hyvinvointialuejohtaja teki seuraavan lisäsesityksen lukuun 4.6:
”Ikäihmisten perhehoidon kriteereitä tiukennetaan siten, että vapautuva rahoitus mahdollistaa palvelun tarjoamisen yhdenvertaisesti koko hyvinvointialueella. Tämän lisäksi arvioidaan vuosina 2023-2025 Janakkalan ja Hämeenlinnan alueella annetun perhehoidon kokonaisvaikuttavuutta ja tarvittavat muutokset tuodaan muutostalousarvion yhteydessä päätettäväksi.” Puheenjohtaja totesi aluehallituksen hyväksyvän hyvinvointialuejohtajan lisäsesityksen yksimielisesti.

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Keskustelun aikana Helena Lehkonen teki Pasi Honkasen kannattamana lukuun 4.7 muutosesityksen, että lisätään: "S.80 viimeinen kappale ja viimeinen lause jatko ...kohdentamista uudella tavalla pyrkien panostamaan ennaltaehkäisevän työn toimintamallien kehittämiseen." Puheenjohtaja totesi aluehallituksen kannattavan Helena Lehkosen muutosesitystä yksimielisesti.

Hyvinvointialuejohtaja teki seuraavan lisäyksesityksen talousarviokirjaan: "Talousarvion käyttötalousosaan lisätään toimialojen tuloslaskelmien alle lisätietona tasapainottamistoimien muiden säästöjen (yhteensä 30 miljoonaa euroa) kohdentuminen toimialan talousarvion riville Muut toimintakulut." Puheenjohtaja totesi aluehallituksen hyväksyvän hyvinvointialuejohtajan lisäyksesityksen yksimielisesti.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen seuraavin talousarviokirjaan tehtävin muutoksin:

- lukuun 4.3 "Konserni- ja tukipalvelujen toimiala" tehdään muutos siten, että ryhmärahaa pienennetään 500 euroa/valtuutettu.

- lukuun 4.5 sivulle 67. Otsikon Suunnitelmakauden 1. kappaleen jälkeen lisätään:

"Tavoittelemme nykyistä nopeampaa hoitoon pääsyä oman henkilöstön voimin.

Tilannetta arvioidaan kevään taloustarkastelun yhteydessä. Tavoitteena on tarpeen vaatima kahden viikon hoitoon pääsy oman henkilöstön voimin. Tämä edellyttää aktiivista rekrytointipolitiikkaa."

- lukuun 4.5 sivulle 67 kappaleen kaksi loppuun lisätään uusi lause: "Hyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä kuntien kanssa on välttämätöntä ennaltaehkäisyn onnistumiseksi."

- lukuun 4.6 sivulle 75 toimialakohtaisia riskejä käsittelevän kappaleen loppuun lisätään: "Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan osuuden vähentäminen edellyttää kotiin annettavien palveluiden riittävää vahvistamista. Kevään taloustarkastelun yhteydessä arvioidaan kotiin annettavien palveluiden riittävyys ja eri toimien vaikuttavuus."

- lukuun 4.6 lisätään: "Ikäihmisten perhehoidon kriteereitä tiukennetaan siten, että vapautuva rahoitus mahdollistaa palvelun tarjoamisen yhdenvertaisesti koko hyvinvointialueella. Tämän lisäksi arvioidaan

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

vuosina 2023-2025 Janakkalan ja Hämeenlinnan alueella annetun perhehoidon kokonaisvaikuttavuutta ja tarvittavat muutokset tuodaan muutostalousarvion yhteydessä päätettäväksi.”

- lukuun 4.7 sivulle 80 viimeinen kappale ja viimeinen lause lisätään jatko ”...kohdentamista uudella tavalla pyrkien panostamaan ennaltaehkäisevän työn toimintamallien kehittämiseen”.

- talousarvioasiakirjaan talousarvion käyttötalousosaan lisätään toimialojen tuloslaskelmien alle lisätietona tasapainottamistoimien muiden säästöjen (yhteensä 30 miljoonaa euroa) kohdentuminen toimialan talousarvion riville Muut toimintakulut.

Pirjo Alijärvi poistui kokouksesta luvun 4.3 käsittelyn jälkeen, ja Leila Ahlqvist saapui kokoukseen luvun 4.4. käsittelyn alkaessa. Leila Ahlqvist toimi tästä lukien pöytäkirjantarkastajana.

Lauri Jormanainen ja Helena Lehtonen poistuivat kokouksesta esteellisinä luvun 4.4 ”Oma Hämeen Tukipalvelut Oy” käsittelyn ajaksi (yhteisöjäävi).

Heini Ristavaara poistui kokouksesta luvun 4.5 käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Aluehallitus piti tämän asian käsittelyn aikana kokoustauon klo 14.32 – 14.48.

Kylli Kylliäinen poistui kokouksesta luvun 4.6 käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus	§ 404	24.11.2025
Aluehallitus	§ 415	01.12.2025
Aluehallitus	§ 446	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Toimivallan peruste Hyvinvointialuelaki 115 §, Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 64 §

Selostus Aluehallituksen kokouksessaan 8.12.2025 (§ 446) päättämät muutokset on päivitetty talousarvioon 2026, joka liitteenä.

Aluehallituksen päätösesitys

Aluevaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan Kanta-Hämeen hyvinvointialueen vuoden 2026 talousarvion sekä vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman sekä
2. myöntää aluehallitukselle valtuuden kohdentaa vuoden 2026 tasapainottamistoimet tulosalueille käyttösuunnitelman 2026 käsittelyn yhteydessä siltä osin kuin tasapainottamistoimenpiteet on määriteltä toimialakohtaisesti talousarviossa. Muiden säästötoimenpiteiden kohdentuminen tuodaan tarvittaessa aluevaltuuston käsittelyyn muutostalousarviossa 2026, jos toimialojen väliset kohdennukset muuttuvat
3. todeta, että talousarvion kohta Muut säästöt (30 miljoonaa euroa) tarkennetaan muutostalousarviossa kun vuoden 2025 tilinpäätös ja alijäämien kattamisen lisääjän ehdot ovat selvillä.

Päätös

Täytäntöönpano Asiaote / vs. talousjohtaja Terhi Pohjavirta

Muutoksenhaku Aluevalitus

Liitteet

Numero	Otsikko
24	Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

125

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönottoa seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella

Aluevaltuusto 27.05.2025 § 43

Selostus

Valtuuston kokouksessa 27.5.2025 on jätetty valtuustoaloite ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämisestä ja sen käyttöönotosta seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.

Aloitteen on jättänyt keskustan valtuustoryhmä ja sen ovat allekirjoittaneet Seppo Kuparinen, Johanna Häggman, Eero Pura, Heini Ristavaara, Hannele Saari, Merja Taponen, Kristiina Ruuskanen, Leena Suojala ja Anne Eve.

Valtuustoaloite:

"Oma Hämeen hyvinvointialueen palvelujen kehittäminen on hyväksytty strategian suuntaisesti seuraavasti: järjestetään vaikuttavat palvelut, autetaan sopivalle polulle ja osataan ennakoida toisiimme luottaen. Kanta-Hämeen ikäihmisten määrä ja siihen liittyvä hoidon tarve sekä hoitoon käytettävä euromäärä tulee merkittävästi kasvamaan tulevaisuudessa. Näihin haasteisiin pystymme tehokkaimmin vaikuttamaan ennaltaehkäisevillä toimilla.

Näihin tuleviin haasteisiin vastataan parhaiten strategiamme mukaisesti ennakoimalla. Ennalta ehkäisevällä ikäihmisten neuvolatoiminnalla tullaan säästämään kustannuksia, tullaan vähentämään ruuhkia erikoissairaanhoidossa sekä vähennetään potilaiden inhimillistä kärsimystä. Ennalta ehkäisevä toiminta, sairauden aikainen havaitseminen ja hoidon aloittaminen ajoissa, alentaa tunnetusti hoitoaikoja, vähentää ruuhkia muissa hoitopisteissä sekä säästää siten myös kustannuksia. Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta on myös ottanut kantaa ikäihmisten neuvolatoiminnan tärkeyteen lausunnossaan alueelliseen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmaan Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Valtuustoaloitteenamme esitämme, että ikäihmisten neuvolatoiminnan suunnittelu ja toteutus tehdään seuraavan nyt alkavan uuden valtuustokauden aikana 2025-2028.

Riihimäellä 27.5.2025
Keskustan Valtuustoryhmä”

Puheenjohtajan päätösesitys

Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös

Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluehallitus 09.06.2025 § 212

Valmistelija

hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska@omahame.fi

Selostus

Aluevaltuuston kokouksessa 27.5.2025 on jätetty valtuustoaloite koskien ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönottoa seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella.
(JS)

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen ikäihmisten palvelujen toimialalle valmisteltavaksi. Lautakuntakäsittelyä varten talous- ja henkilöstöpalvelut antavat arvionsa valtuustoaloitteen talous- ja henkilöstövaikutuksista.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Elämäntarkkailulautakunta 26.11.2025 § 64
734/00.01.03.00/2025

Valmistelija asiakasohjauksen tulosaluejohtaja Annukka Kuusmin, puh. 050 550 2263
annukka.kuusmin(at)omahame.fi
kuntoutuksen tulosaluejohtaja Virpi Kröger, puh. 050 591 7034
virpi.kroger(at)omahame.fi
tulosalueylikko Auli Anttila, puh. 040 330 5815
auli.anttila(at)omahame.fi
kumppanuuspäällikkö Päivi Niiranen, puh. 050 349 3149
paivi.niiranen(at)omahame.fi

Selostus Valtuuston kokouksessa 27.5.2025 Keskustan Valtuustoryhmä jätti valtuustoaloitteen ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämisestä ja sen käyttöönotosta seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. Aloitteen ovat allekirjoittaneet Seppo Kuparinen, Johanna Häggman, Eero Pura, Heini Ristavaara, Hannele Saari, Merja Taponen, Kristiina Ruuskanen, Leena Suojala ja Anne Eve.

Valtuustoaloitteessa todetaan:

”Oma Hämeen hyvinvointialueen palvelujen kehittäminen on hyväksytty strategian suuntaisesti seuraavasti: järjestetään vaikuttavat palvelut, autetaan sopivalle polulle ja osataan ennakoida toisiimme luottaen. Kanta-Hämeen ikäihmisten määrä ja siihen liittyvä hoidon tarve sekä hoitoon käytettävä euromäärä tulee merkittävästi kasvamaan tulevaisuudessa. Näihin haasteisiin pystymme tehokkaimmin vaikuttamaan ennaltaehkäisevillä toimilla.

Näihin tuleviin haasteisiin vastataan parhaiten strategiamme mukaisesti ennakoimalla. Ennalta ehkäisevällä ikäihmisten neuvolatoiminnalla tullaan säästämään kustannuksia, tullaan vähentämään ruuhkia erikoissairaanhoidossa sekä vähennetään potilaiden inhimillistä kärsimystä. Ennalta ehkäisevä toiminta, sairauden aikainen havaitseminen ja hoidon aloittaminen ajoissa, alentaa tunnetusti hoitoaikoja, vähentää ruuhkia muissa hoitopisteissä sekä säästää siten myös kustannuksia. Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta on myös ottanut kantaa ikäihmisten neuvolatoiminnan tärkeyteen lausunnossaan

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

alueelliseen ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmaan Kanta- Hämeen hyvinvointialueella.

Valtuustoaloitteenamme esitämme, että ikäihmisten neuvolatoiminnan suunnittelu ja toteutus tehdään seuraavan nyt alkavan uuden valtuustokauden aikana 2025 - 2028.”

Aluehallitus käsitteli kokouksessaan 9.6.2025 § 212 em. valtuustoaloitetta ja päätti merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen ikäihmisten palvelujen toimialalle valmisteltavaksi. Edelleen aluehallitus päätti, että lautakuntakäsittelyä varten talous- ja henkilöstöpalvelut antavat arvionsa valtuustoaloitteen talous- ja henkilöstövaikutuksista.

Vastine valtuutettujen jättämään valtuustoaloitteeseen ikäihmisten neuvolapalvelujen kehittämiseksi ja käyttöönottamiseksi seuraavalla valtuustokaudella

Valtuustoaloitetta on valmisteltu ikäihmisten palveluiden vs. toimialajohtajan ohjeen mukaisesti pohjautuen vuonna 2023 käsiteltyyn (aluevaltuusto 5.9.2023, § 79) vastaavaa palvelutoimintaa koskevan valtuustoaloitteen valmisteluun.

Laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) 12 §:ssä säädetään Hyvinvointia edistävästä palveluista seuraavasti:

”Hyvinvointialueen on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja.

Lisäksi hyvinvointialueen on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämäkokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä:

1) hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn tähtäävä ohjaus;

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

- 2) ikääntyneen väestön terveyden ja toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien tunnistaminen ja niihin liittyvä varhainen tuki;
- 3) sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskeva ohjaus;
- 4) sairaanhoitoa, monialaista kuntoutusta ja turvallista lääkehoitoa koskeva ohjaus; sekä
- 5) ohjaus kunnassa ja hyvinvointialueella tarjolla olevien hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitetussa neuvonnassa on kannustettava ikääntynyttä väestöä oman asumisensa ennakointiin ja itsenäistä asumista tukevien ratkaisujen toteuttamiseen.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetut palvelut voidaan järjestää ja tarjota ikääntyneen väestön neuvolatoimintana.”

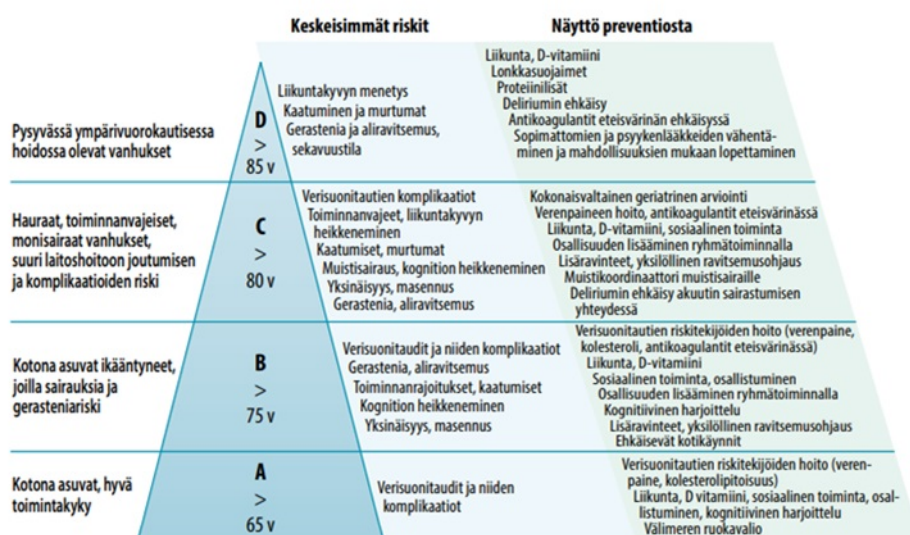
Vuonna 2023 selvitettiin, että ikäihmisille kohdennettua neuvolatoimintaa oli monella hyvinvointialueella, mm. Pohjois-Karjalan, Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Savon hyvinvointialueilla. Sitä kehitettiin ja tutkittiin myös muutoin; esimerkiksi Turussa oli tuolloin pyydetty terveystarkastukseen 75-vuotiaat asukkaat, jotka eivät olleet julkisten palvelujen piirissä. Varsinais-Suomen hyvinvointialue on sittemmin ottanut käyttöönsä ikäneuvolapalvelut, jotka on kohdennettu kotona asuville 75 vuotta täyttäneille henkilöille, jotka eivät ole säännöllisen kotihoidon eivätkä omaishoidon piirissä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella terveysasemat tarjoavat ikäihmisille samoja palveluja kuin muillekin väestöryhmille. Nykyisistä palveluista omaishoitajien terveystarkastukset suuntautuvat käytännössä pääsääntöisesti ikäihmisiin. Vuonna 2023 valmistelusta todettiin, että mikäli halutaan toteuttaa ikääntyneisiin kohdennettuja tarkastuksia, tulee arvioida tarvittavien palveluiden määrää ja tarvittavaa resurssia. Vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelussa terveyspalveluista todettiin, ettei nykyisillä resursseilla terveystarkastuksia voitu toteuttaa uusille asiakasryhmille.

Aloitetta koskien palvelutarvetta ja käytettävissä olevia henkilöstöresursseja on tarkastettu uudelleen syksyllä 2025, mutta tilanne on edelleen vuoden 2023 mukainen. Vaikka yksi ammattihenkilö tekisi viisi tarkastusta päivässä, huomioiden työpäivien lukumäärän 240 pv/tt/ v, tarvittaisiin 75–80-vuotiaiden asukkaiden tarkastamiseen vähintään 10 hoitajan työpanos.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelukeskustelussa nähtiin tärkeänä kolminapainen yhteistyö hyvinvointialueella aloitetta koskevan toiminnan näkökulmasta: avoterveydenhuollon palvelut, ikäihmisten asiakasohjaus ja kuntoutus. Yhteisesti oltiin sitä mieltä, että ikääntyneet ovat hyvin heterogeeninen ryhmä ja tämän vuoksi kohdentamattomat ikäryhmäkohtaiset tarkastukset eivät välttämättä ole tuloksekkainta ennaltaehkäisyä. Tärkeänä pidettiin sen pohdintaa, minkä tason preventioon pyritään. Esimerkiksi kuntoutuksen näkökulmana on toimintakyvyn näkökulma, ja tutkimusten perusteella on selvää, että toimintakyvyn ongelmat alkavat lisääntyä 75-ikävuoden jälkeen.

KUVA 3. Heterogeeniset vanhusryhmät, ryhmien riskit ja näyttöön perustuvat ehkäisevät interventiot. Kaikissa pyramidin ryhmässä myös rokotukset (ikääntyneiden osalta erityisesti influenssa- ja pneumokokkirokotukset) ovat näyttöön perustuvaa preventiota.

Lähde: Pitkälä K & Strandberg T, 2018, Sairauksien ehkäisy kannattaa vielä vanhanakin, Duodecim, Vuosikerta. 134, Nro 11, Sivut 1141-1148. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/237452/duo14362.pdf?sequence=1>

Koska ikääntyneen toimintakykyä uhkaavat "geriatrinen jättäjäiset": hauraus-raihnausoireyhtymä eli gerastenia, muistisairaudet, kaatumiset,

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveystarkastuksen ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

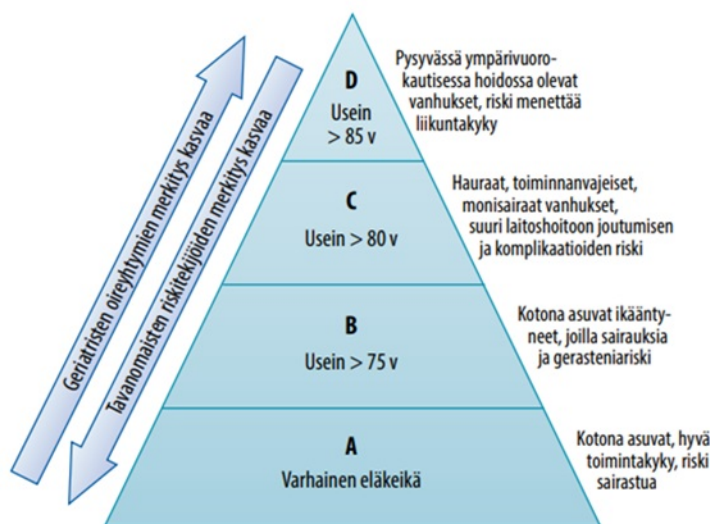
osteoporoottiset murtumat, krooninen kipu ja inkontinenssi, olisi tärkeä tunnistaa nämä asiakkaat koko palveluketjussa. Tunnistamista tulee yhdenmukaistaa ja ottaa käyttöön yksinkertaisia tunnistamisen työkaluja sekä miettiä mitä ovat ne kohtaamiset, joissa ammattilaisten tulee erityisesti muistaa tunnistamisen tärkeys ja huomata arjessa pärjäämättömyyden ennusmerkit. Henkilöstön toimintakykyosaamista tulee lisätä ja sitä tulee tulevaisuudessa ylläpitää säännöllisellä koulutuksella.

Vuoden 2023 valmistelussa nähtiin tärkeänä se, että hyvinvointialueen asukkailla tulisi olla mahdollisuus sähköiseen terveystarkastukseen ja sähköiseen toimintakyvyn itsearviointiin, joka voisi tuottaa ammattilaisille tietoa asiakkaan omasta kokemuksesta toimintakyvystä. Tärkeää olisi myös taata niille asukkailla mahdollisuus toimintakyvyn itsearviointiin, jotka eivät sähköisiä välineitä käytä. Yksilön toimintakyky on kokonaisvaltainen dynaaminen tila, joka koostuu terveydentilan sekä yksilön ja ympäristötekijöiden yhteisvaikutuksesta.

Lisäksi vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelukeskusteluista viestittiin sen pohdinnan tärkeyttä, mitä hyvinvointialue tarjoaa, mikäli asiakkaalla todetaan terveystarkastuksessa jokin ongelma. Esimerkiksi hauraus-raihnausoireyhtymään voidaan vaikuttaa liikuntaharjoittelulla ja ravitsemusta tehostamalla. Tätä kautta voidaan myös ennaltaehkäistä kaatumisia. Kipuun, mielialaan ja inkontinenssiin voidaan myös vaikuttaa liikuntaharjoittelulla.

Yksittäinen terveystarkastus ei siis riitä, kun kyseessä on alkava tai edennyt gerastenia. Varhaisen ohjautumisen kuntoutukseen ja liikuntaan tulee toimia ja hyvinvointialueella tulee olla paitsi terveydenhoitajia myös muistihoidajia ja fysioterapeutteja vastaamaan tarkastuksista nouseviin tarpeisiin.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

KUVA 2. Ikääntyneiden heterogeenisuutta voidaan kuvata biologisen toimintakyvyn ja komplikaatoriskien suhteen "ikäpyramidina", joka jakaa ikääntyneet karkeasti neljään ryhmään. **A** = Kotona asuvat varhaisessa eläkeiässä olevat, joilla on hyvä toimintakyky. Sairastuminen krooniseen sairauteen voi viedä heidät seuraavalle tasolle. **B** = Kotona itsenäisesti asuvat ikääntyneet, joilla on sairauksia. Sairaudet rajoittavat heidän liikkumistaan ja osallistumistaan, mikä johtaa gerasteniari riskiin. **C** = Gerasteeniset, toiminnanvajeiset, monisairaajat vanhuksat, jotka saavat usein palveluita kotiin ja jotka ovat toistuvasti sairaalahoidossa. Heidän laitoshoidon joutumisen ja komplikaatioiden riskinsä on suuri. **D** = Pysyvässä ympärivuorokautisessa hoidossa olevat vanhuksat, joiden riski menettää liikuntakyky sekä saada komplikaatio kuten sekavuus, aivohalvaus tai lonkkamurtuma on suuri. Pyramidin pohjaa kohti tavanomaisten riskitekijöiden merkitys lisääntyy, pyramidin huippua kohti taas geriatristen oireyhtymien.

Lähde: Pitkälä K & Strandberg T, 2018, Sairauksien ehkäisy kannattaa vielä vanhanakin, Duodecim, Vuosikerta. 134, Nro 11, Sivut 1141-1148. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/237452/duo14362.pdf?sequence=1>

Vuoden 2023 valtuusaloitteen valmistelun aikana pyydettiin kannanotto vanhusneuvostolta ikäihmisten neuvolapalveluiden järjestämiseen. Vanhusneuvosto totesi 12.5.2023 puoltavansa tuolloin tehtyä valtuustoaloitetta ikäihmisten neuvolatoiminnan perustamiseksi ikäihmisten ennalta-ehkäisevänä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluna koko Kanta-Hämeen alueella ja suositti sen toteuttamista.

Vastauksena vuoden 2023 valtuustoaloitteeseen monialainen valmisteluryhmä totesi, että huomiota tulee kiinnittää seuraaviin seikkoihin:

- kohdentamattomista terveystarkastuksista ei ole näyttöä isommissa tutkimuksissa

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

- haasteena on, että hyväkuntoiset ja itseään hyvin hoitavat hakeu-tuvat palvelun piiriin, mutta oikeasti sitä tarvitsevat eivät välttämättä aktiivisesti hakeudu palveluihin. Tässä korostuu tunnistaminen erilaisissa kohtaamisissa
- ikäneuvolatarkastuksiin valittava ikäryhmä ja asiakkaiden tunnistaminen kannattaa miettiä siten, että resurssin kohdentaminen on mahdollisimman vaikuttavaa
- avuksi sähköiset terveystarkastukset, kuntoutuksen ja sosiaalipalveluiden käyttämät mittarit, herätteenä myös palvelujen käyttö jne.
- HVA:lla tarvittaisiin työkaluja, joilla asiakaskunnasta poimitaan hoidosta hyötyvät (esimerkkinä terveyshyötyarviotyökalu), jolloin hoito voidaan kohdentaa siitä eniten hyötyviin
- neuvolatoiminnan lisäksi tulee miettiä ja rakentaa palvelupolut, joille asiakkaat tarkastuksilta huomioiden perusteella ohjataan.

Edelleen todettiin, ettei ikäihmisten neuvolatoiminnan ei tarvitse olla pelkästään terveystarkastuksia, se voi olla myöskin monen erilaisen toimijan muodostama verkosto, jossa on erilaisia käytäntöjä, joilla pyritään tunnistamaan ikääntyneiden tilanteita ja kohdistamaan niihin sopivia interventioita, ohjausta ja neuvontaa sekä palveluita ennaltaehkäisevässä mielessä ikäihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja kotona asumisen arjen tukemiseen.

Edelleen todettiin, että ikäihmisten neuvolatoiminnan valmistelua on tarkoituksenmukaista jatkaa osana hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelman toimeenpanoa. Varsinaiset päätökset asiasta tehdään valmistelun perusteella. Mikäli päätökset edellyttävät talousarviomäärä-rahaa, käsitellään asia osana normaalia vuotuista talousarvioprosessia.

Em. valmistelu vuoden 2023 valtuustoaloitteeseen hyväksyttiin aluevaltuustossa ja asian käsittely päättyi. Sittenmin hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelmassa eikä talousarvioissa 2024 - 2025 ole ollut esillä toiminnallisista ja taloudellisista syistä ikäneuvolatoiminnan perustamiseen liittyviä esityksiä tai määrärahoja.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on jatkettu ikäihmisten ennaltaehkäisevien palveluiden osalta verkostomaista yhteistyötä ikääntyneiden tilanteiden tunnistamiseksi ja olemassa oleviin interventioihin ohjaamiseen niin perusterveydenhuollon avopalveluiden, kuntoutuksen ja ikäihmisten asiakasohjauksen osalta. Organisaatiossa ovat lisäksi lähteneet kehittämään asiakkaita varten erilaiset digitaaliset palvelut ja asiointimahdollisuudet, ohjauksen ja neuvonnan ensilinjat ja

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

myöskin hyvinvointialueen moniammatillisen henkilöstön osaamista ja työkaluja on kehitetty mm. laajalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen materiaalipaketin koostamisella intraan.

Kuntoutuspalveluissa on käytössä iäkkäiden ennalta ehkäisevän kuntoutuksen malli, jossa tunnistetaan varhaisia toimintakyvyn heikkenemisen merkkejä henkilöillä, joilla ei ole kotihoidon palveluita. Heidät ohjataan fysioterapeutin arvioon. Toimintamallissa iäkkään tilanteesta riippuen asiakas ohjataan liikuntatoimen tai kuntoutuspalveluiden voimatasapaino -ryhmään ja kartoitetaan mm. apuvälineiden tarpeita. Toimintamallin varhaiset tulokset näyttävät siltä, että toiminta on vaikuttavaa ja parantaa iäkkäiden toimintakykyä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamiseksi hyvinvointialueella on RRP2 -hankkeen avulla kehitetty Hyte-palveluohjauksen toimintamallia ja siihen liittyviä työkaluja, kuten esimerkiksi Hyvinvointisi tueksi -sivusto. Sivustolle on koottu kantahämäläisille tarkoitettuja hyvinvointia edistäviä palveluja ja toimintaa, joita järjestävät kunnat, järjestöt, seurakunnat ja hyvinvointialue.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue tarjoaa asukkailleen, myös ikääntyneille, elintapaohjausta, joka sisältää ohjausta hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn.

Ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea edistävää tukea viedään parhaillaan eteenpäin edelleen kahden STM:n rahoittaman hankkeen kautta. Muisti-jälki - aivoterveyttä elämän varrelle hankkeessa kehitetään näyttöön perustuvaa FINGER-toimintaa alueella toimivaksi muistisairauksien ennalta-ehkäisyn toimintamalliksi. Hankkeen toimenpiteinä on esimerkiksi tiedottaminen, elintapaohjausryhmät ja riskitestit suuremmalle joukolle. Kohderyhmä on rajattu ikääntyneisiin ihmisiin. Ikä iloiten - selvästi eteenpäin -hankkeen tarkoituksena on kantahämäläisten ikääntyneiden (eläköityvät ja yli 65-vuotiaat) hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen erityisesti ryhmissä, joita ei tavoiteta nykyisillä palveluilla. Hankkeessa lisätään eri toimijoiden yhteistyötä, luodaan varhaisen puuttumisen toimintamalli ja kehitetään ikääntyneiden elämän taitekohtiin ryhmäohjausta ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja.

Toimialoilla nähdään edelleen toimivana ja taloudellisenä ratkaisuna jatkaa verkostomaisen työn kehittämistä ja työkalujen tuottamista niin väestön ja ikääntyneiden kuin eri puolilla hyvinvointialuetta työskentelevien, ikääntyneitä kohtaavien ammattilaisten käyttöön.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Yhteenveto: Hyvinvointialueella ei ole taloudellisia mahdollisuuksia perustaa laaja-alaista ikäihmisten neuvolatoimintaa. Kohdentamattoman neuvolatoiminnan hyödyistä ei ole näyttöä. Hyvinvointialueella toimialojen ja tulosalueiden yhteistyönä panostetaan ikääntyneiden toimintakyvyn alenemisen riskien tunnistamiseen ja niihin puuttumiseen.

Todetaan, että vanhusneuvosto käsittelee vastineen valtuustoaloitteeseen kokouksessaan 27.11.2025 ja toimittaa sen jälkeen lausuntonsa aluehallituksen käyttöön.

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 13.4 § kohta 4

Vs. toimialajohtajan/ikäihmisten palvelut päätösesitys

Elämäntarkkailulautakunta

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.
2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Päätös

Elämäntarkkailulautakunta päätti hyväksyä päätösesityksen.

Tulosaluejohtaja Annukka Kuismin oli kokouksessa paikalla asiantuntijana tämän asian käsittelyn aikana ja hän poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Täytäntöönpano

Päätösesitys / aluehallitus

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Valmistelija

asiakasohjauksen tulosaluejohtaja Annukka Kuismin, puh. 050 550 2263, annukka.kuismin(at)omahame.fi, kuntoutuksen tulosaluejohtaja Virpi Kröger, puh. 050 591 7034, virpi.kroger(at)omahame.fi, tulosalueyhtiöjohtaja Auli Anttila, puh. 040 330 5815, auli.anttila(at)omahame.fi, kumppanuuspäällikkö Päivi Niiranen, puh. 050 349 3149, paivi.niiranen(at)omahame.fi

Selostus

Aluevaltuuston kokouksessa 27.5.2025 § 43 on jätetty valtuustoaloite koskien palvelusetelien käyttöönottoa suun terveydenhuollossa.

Aluehallitus käsitteli kokouksessaan 9.6.2025 § 212 em. valtuustoaloitetta ja päätti merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen ikäihmisten palvelujen toimialalle valmisteltavaksi. Edelleen aluehallitus päätti, että lautakuntakäsittelyä varten talous- ja henkilöstöpalvelut antavat arvionsa valtuustoaloitteen talous- ja henkilöstövaikutuksista.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Valtuustoaloitetta on valmisteltu ikäihmisten palveluiden vs. toimialajohtajan ohjeen mukaisesti pohjautuen vuonna 2023 käsiteltyyn (aluevaltuusto 5.9.2023, § 79) vastaavaa palvelutoimintaa koskevan valtuustoaloitteen valmisteluun.

Laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista (980/2012) 12 §:ssä säädetään Hyvinvointia edistävistä palveluista seuraavasti:

"Hyvinvointialueen on järjestettävä ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia neuvontapalveluja.

Lisäksi hyvinvointialueen on tarjottava hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista tukevia terveystarkastuksia, vastaanottoja tai kotikäyntejä erityisesti niille ikääntyneeseen väestöön kuuluville, joiden elinoloihin tai elämäntilanteeseen arvioidaan tutkimustiedon tai yleisen elämäntalvokemuksen perusteella liittyvän palveluntarvetta lisääviä riskitekijöitä.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin palveluihin on sisällytettävä:

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveystarkastuksen ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

1) hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn tähtäävä ohjaus;

2) ikääntyneen väestön terveyden ja toimintakyvyn heikkenemisestä aiheutuvien sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien tunnistaminen ja niihin liittyvä varhainen tuki;

3) sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa koskeva ohjaus;

4) sairaanhoitoa, monialaista kuntoutusta ja turvallista lääkehoitoa koskeva ohjaus; sekä

5) ohjaus kunnassa ja hyvinvointialueella tarjolla olevien hyvinvointia, terveystarkastusta, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista edistävien palvelujen käyttöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa neuvonnassa on kannustettava ikääntyneitä väestöä oman asumisensa ennakointiin ja itsenäistä asumista tukevien ratkaisujen toteuttamiseen.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettut palvelut voidaan järjestää ja tarjota ikääntyneen väestön neuvolatoimintana.”

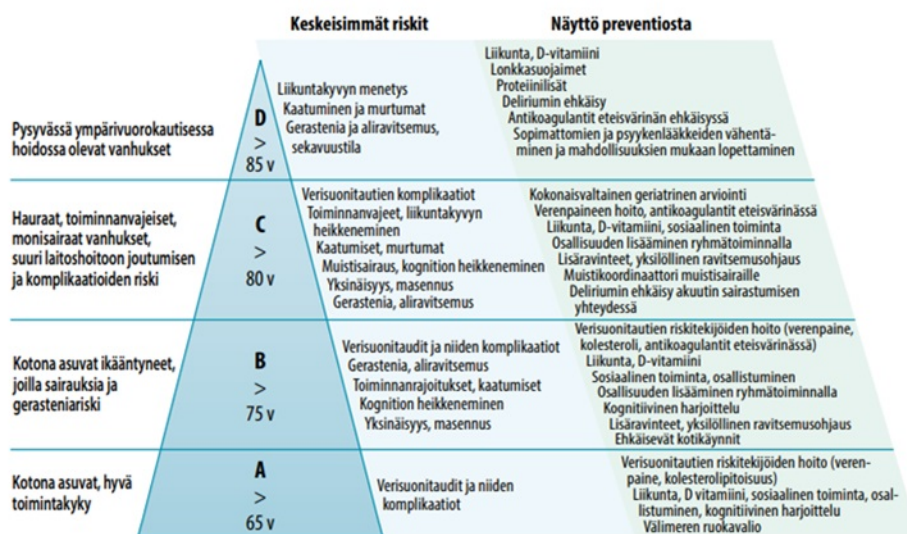
Vuonna 2023 selvitettiin, että ikäihmisille kohdennettua neuvolatoimintaa oli monella hyvinvointialueella, mm. Pohjois-Karjalan, Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Etelä-Savon hyvinvointialueilla. Sitä kehitettiin ja tutkittiin myös muutoin; esimerkiksi Turussa oli tuolloin pyydetty terveystarkastukseen 75-vuotiaat asukkaat, jotka eivät olleet julkisten palvelujen piirissä. Varsinais-Suomen hyvinvointialue on sittemmin ottanut käyttöönsä ikäneuvolapalvelut, jotka on kohdennettu kotona asuville 75 vuotta täyttäneille henkilöille, jotka eivät ole säännöllisen kotihoidon eivätkä omaishoidon piirissä.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella terveysasemat tarjoavat ikäihmisille samoja palveluja kuin muillekin väestöryhmille. Nykyisistä palveluista omaishoitajien terveystarkastukset suuntautuvat käytännössä pääsääntöisesti ikäihmisiin. Vuonna 2023 valmistelusta todettiin, että mikäli halutaan toteuttaa ikääntyneisiin kohdennettuja tarkastuksia, tulee arvioida tarvittavien palveluiden määrää ja tarvittavaa resurssia. Vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelussa terveystarkastuksista todettiin, ettei nykyisillä resursseilla terveystarkastuksia voitu toteuttaa uusille asiakasryhmille.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Aloitetta koskien palvelutarvetta ja käytettävissä olevia henkilöstöresursseja on tarkastettu uudelleen syksyllä 2025, mutta tilanne on edelleen vuoden 2023 mukainen. Vaikka yksi ammattihenkilö tekisi viisi tarkastusta päivässä, huomioiden työpäivien lukumäärän 240 pv/tt/v, tarvittaisiin 75–80-vuotiaiden asukkaiden tarkastamiseen vähintään 10 hoitajan työpanos.

Vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelukeskustelussa nähtiin tärkeänä kolminapainen yhteistyö hyvinvointialueella aloitetta koskevan toiminnan näkökulmasta: avoterveydenhuollon palvelut, ikäihmisten asiakasohjaus ja kuntoutus. Yhteisesti oltiin sitä mieltä, että ikääntyneet ovat hyvin heterogeeninen ryhmä ja tämän vuoksi kohdentamattomat ikäryhmäkohtaiset tarkastukset eivät välttämättä ole tuloksekkaita ennaltaehkäisyä. Tärkeänä pidettiin sen pohdintaa, minkä tason preventioon pyritään. Esimerkiksi kuntoutuksen näkökulmana on toimintakyvyn näkökulma, ja tutkimusten perusteella on selvää, että toimintakyvyn ongelmat alkavat lisääntyä 75-ikävuoden jälkeen.

KUVA 3. Heterogeeniset vanhusryhmät, ryhmien riskit ja näyttöön perustuvat ehkäisevät interventiot. Kaikissa pyramidin ryhmässä myös rokotukset (ikäntyneiden osalta erityisesti influenssa- ja pneumokokkrokotukset) ovat näyttöön perustuvaa preventiota.

Lähde: Pitkälä K & Strandberg T, 2018, Sairauksien ehkäisy kannattaa vielä vanhanakin, Duodecim, Vuosikerta. 134, Nro 11, Sivut 1141–1148.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveystarkastuksen ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/237452/duo14362.pdf?sequence=1>

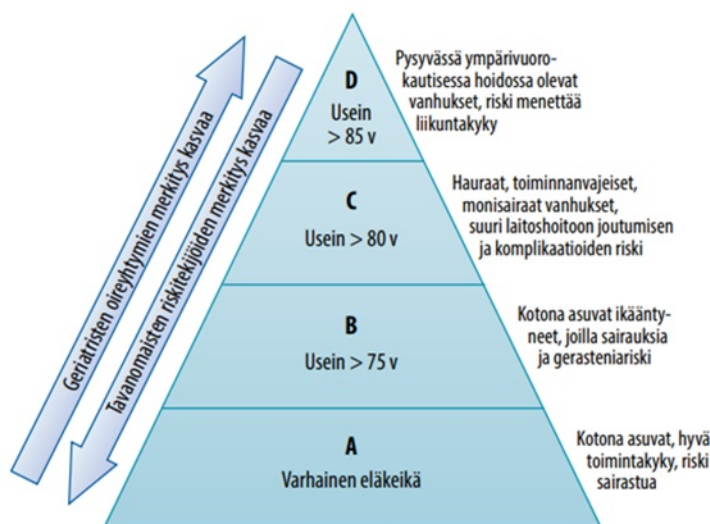
Koska ikääntyneen toimintakykyä uhkaavat "geriatrian jättiläiset": hauraus-raihnausoireyhtymä eli gerastenia, muistisairaudet, kaatumiset, osteoporoottiset murtumat, krooninen kipu ja inkontinenssi, olisi tärkeä tunnistaa nämä asiakkaat koko palveluketjussa. Tunnistamista tulee yhdenmukaistaa ja ottaa käyttöön yksinkertaisia tunnistamisen työkaluja sekä miettiä mitä ovat ne kohtaamiset, joissa ammattilaisten tulee erityisesti muistaa tunnistamisen tärkeys ja huomata arjessa pärjäämättömyyden ennusmerkit. Henkilöstön toimintakykyosaamista tulee lisätä ja sitä tulee tulevaisuudessa ylläpitää säännöllisellä koulutuksella.

Vuoden 2023 valmistelussa nähtiin tärkeänä se, että hyvinvointialueen asukkailla tulisi olla mahdollisuus sähköiseen terveystarkastukseen ja sähköiseen toimintakyvyn itsearviointiin, joka voisi tuottaa ammattilaisille tietoa asiakkaan omasta kokemuksesta toimintakyvystä. Tärkeää olisi myös taata niille asiakkaille mahdollisuus toimintakyvyn itsearviointiin, jotka eivät sähköisiä välineitä käytä. Yksilön toimintakyky on kokonaisvaltainen dynaaminen tila, joka koostuu terveydentilan sekä yksilön ja ympäristötekijöiden yhteisvaikutuksesta.

Lisäksi vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelukeskusteluista viestittiin sen pohdinnan tärkeyttä, mitä hyvinvointialue tarjoaa, mikäli asiakkaalla todetaan terveystarkastuksessa jokin ongelma. Esimerkiksi hauraus-raihnausoireyhtymään voidaan vaikuttaa liikuntaharjoittelulla ja ravitsemusta tehostamalla. Tätä kautta voidaan myös ennaltaehkäistä kaatumisia. Kipuun, mielialaan ja inkontinenssiin voidaan myös vaikuttaa liikuntaharjoittelulla.

Yksittäinen terveystarkastus ei siis riitä, kun kyseessä on alkava tai edennyt gerastenia. Varhaisen ohjautumisen kuntoutukseen ja liikuntaan tulee toimia ja hyvinvointialueella tulee olla paitsi terveydenhoitajia myös muistihoitajia ja fysioterapeutteja vastaamaan tarkastuksista nouseviin tarpeisiin.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

KUVA 2. Ikääntyneiden heterogeenisuutta voidaan kuvata biologisen toimintakyvyn ja komplikaatoriskien suhteen "ikäpyramidina", joka jakaa ikääntyneet karkeasti neljään ryhmään. **A** = Kotona asuvat varhaisessa eläkeiässä olevat, joilla on hyvä toimintakyky. Sairastuminen krooniseen sairauteen voi viedä heidät seuraavalle tasolle. **B** = Kotona itsenäisesti asuvat ikääntyneet, joilla on sairauksia. Sairaudet rajoittavat heidän liikkumistaan ja osallistumistaan, mikä johtaa gerasteniari riskiin. **C** = Gerasteeniset, toiminnanvajeiset, monisairaajat vanhuksat, jotka saavat usein palveluita kotiin ja jotka ovat toistuvasti sairaalahoidossa. Heidän laitoshoidon joutumisen ja komplikaatioiden riskinsä on suuri. **D** = Pysyvässä ympärivuorokautisessa hoidossa olevat vanhuksat, joiden riski menettää liikuntakykyä sekä saada komplikaatio kuten sekavuustila, aivohalvaus tai lonkkamurtuma on suuri. Pyramidin pohjaa kohti tavanomaisten riskitekijöiden merkitys lisääntyy, pyramidin huippua kohti taas geriatristien oireyhtymien.

Lähde: Pitkälä K & Strandberg T, 2018, Sairauksien ehkäisy kannattaa vielä vanhanakin, Duodecim, Vuosikerta. 134, Nro 11, Sivut 1141–1148 .
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/237452/duo14362.pdf?sequence=1>

Vuoden 2023 valtuustoaloitteen valmistelun aikana pyydettiin kannanotto vanhusneuvostolta ikäihmisten neuvolapalveluiden järjestämiseen. Vanhusneuvosto totesi 12.5.2023 puoltavansa tuolloin tehtyä valtuustoaloitetta ikäihmisten neuvolatoiminnan perustamiseksi ikäihmisten ennalta-ehkäisevänä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluna koko Kanta-Hämeen alueella ja suositti sen toteuttamista.

Vastauksena vuoden 2023 valtuustoaloitteeseen monialainen valmisteluryhmä totesi, että huomiota tulee kiinnittää seuraaviin seikkoihin:

- kohdentamattomista terveystarkastuksista ei ole näyttöä isommissa tutkimuksissa

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

- haasteena on, että hyväkuntoiset ja itseään hyvin hoitavat hakeutuvat palvelun piiriin, mutta oikeasti sitä tarvitsevat eivät välttämättä aktiivisesti hakeudu palveluihin. Tässä korostuu tunnistaminen erilaisissa kohtaamisissa

- ikäneuvolatarkastuksiin valittava ikäryhmä ja asiakkaiden tunnistaminen kannattaa miettiä siten, että resurssin kohdentaminen on mahdollisimman vaikuttavaa

- avuksi sähköiset terveystarkastukset, kuntoutuksen ja sosiaalipalveluiden käyttämät mittarit, herätteenä myös palvelujen käyttö jne.

- HVA:lla tarvittaisiin työkaluja, joilla asiakaskunnasta poimitaan hoidosta hyötyvät (esimerkkinä terveyshyötyarviotyökalu), jolloin hoito voidaan kohdentaa siitä eniten hyötyviin

- neuvolatoiminnan lisäksi tulee miettiä ja rakentaa palvelupolut, joille asiakkaat tarkastuksilta huomioiden perusteella ohjataan.

Edelleen todettiin, ettei ikäihmisten neuvolatoiminnan ei tarvitse olla pelkästään terveystarkastuksia, se voi olla myöskin monen erilaisen toimijan muodostama verkosto, jossa on erilaisia käytäntöjä, joilla pyritään tunnistamaan ikääntyneiden tilanteita ja kohdistamaan niihin sopivia interventioita, ohjausta ja neuvontaa sekä palveluita ennaltaehkäisevässä mielessä ikäihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja kotona asumisen arjen tukemiseen.

Edelleen todettiin, että ikäihmisten neuvolatoiminnan valmistelua on tarkoituksenmukaista jatkaa osana hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelman toimeenpanoa. Varsinaiset päätökset asiasta tehdään valmistelun perusteella. Mikäli päätökset edellyttävät talousarviomäärärahaa, käsitellään asia osana normaalia vuotuista talousarvioprosessia.

Em. valmistelu vuoden 2023 valtuustoaloitteeseen hyväksyttiin aluevaltuustossa ja asian käsittely päättyi. Sittemmin hyvinvointialueen talouden tasapainottamisohjelmassa eikä talousarvioissa 2024–2025 ole ollut esillä toiminnallisista ja taloudellisista syistä ikäneuvolatoiminnan perustamiseen liittyviä esityksiä tai määrärahoja.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on jatkettu ikäihmisten ennaltaehkäisevien palveluiden osalta verkostomaista yhteistyötä ikääntyneiden tilanteiden tunnistamiseksi ja olemassa oleviin

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

interventioihin ohjaamiseen niin perusterveydenhuollon avopalveluiden, kuntoutuksen ja ikäihmisten asiakasohjauksen osalta. Organisaatiossa ovat lisäksi lähteneet kehittymään asiakkaita varten erilaiset digitaaliset palvelut ja asiointimahdollisuudet, ohjauksen ja neuvonnan ensilinjat ja myöskin hyvinvointialueen moniammatillisen henkilöstön osaamista ja työkaluja on kehitetty mm. laajalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen materiaalipaketin koostamisella intraan.

Kuntoutuspalveluissa on käytössä iäkkäiden ennalta ehkäisevän kuntoutuksen malli, jossa tunnistetaan varhaisia toimintakyvyn heikkenemisen merkkejä henkilöillä, joilla ei ole kotihoidon palveluita. Heidät ohjataan fysioterapeutin arvioon. Toimintamallissa iäkkään tilanteesta riippuen asiakas ohjataan liikuntatoimen tai kuntoutuspalveluiden voimatasapainoryhmään ja kartoitetaan mm. apuvälineiden tarpeita. Toimintamallin varhaiset tulokset näyttävät siltä, että toiminta on vaikuttavaa ja parantaa iäkkäiden toimintakykyä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamiseksi hyvinvointialueella on RRP2-hankkeen avulla kehitetty Hyte-palveluohjauksen toimintamallia ja siihen liittyviä työkaluja, kuten esimerkiksi Hyvinvointisi tueksi -sivusto. Sivustolle on koottu kantahämäläisille tarkoitettuja hyvinvointia edistäviä palveluja ja toimintaa, joita järjestävät kunnat, järjestöt, seurakunnat ja hyvinvointialue.

Kanta-Hämeen hyvinvointialue tarjoaa asukkailleen, myös ikääntyneille, elintapaohjausta, joka sisältää ohjausta hyvinvoinnin, terveellisten elintapojen ja toimintakyvyn edistämiseen sekä sairauksien, tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisyyn.

Ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea edistävää tukea viedään parhaillaan eteenpäin edelleen kahden STM:n rahoittaman hankkeen kautta. Muistijälki - aivoterveyttä elämän varrelle hankkeessa kehitetään näyttöön perustuvaa FINGER-toimintaa alueella toimivaksi muistisairauksien ennalta-ehkäisyyn toimintamalliksi. Hankkeen toimenpiteinä on esimerkiksi tiedottaminen, elintapaohjausryhmät ja riskitestit suuremmalle joukolle. Kohderyhmä on rajattu ikääntyneisiin ihmisiin. Ikä iloiten - selvästi eteenpäin -hankkeen tarkoituksena on kantahämäläisten ikääntyneiden (eläköityvät ja yli 65-vuotiaat) hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen erityisesti ryhmissä, joita ei tavoiteta nykyisillä palveluilla. Hankkeessa lisätään eri toimijoiden yhteistyötä, luodaan varhaisen puuttumisen toimintamalli ja kehitetään ikääntyneiden elämän taitekohtiin ryhmäohjausta ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja.

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Toimialoilla nähdään edelleen toimivana ja taloudellisena ratkaisuna jatkaa verkostomaisen työn kehittämistä ja työkalujen tuottamista niin väestön ja ikääntyneiden kuin eri puolilla hyvinvointialuetta työskentelevien, ikääntyneitä kohtaavien ammattilaisten käyttöön.

Yhteenveto: Hyvinvointialueella ei ole taloudellisia mahdollisuuksia perustaa laaja-alaista ikäihmisten neuvolatoimintaa. Kohdentamattoman neuvolatoiminnan hyödyistä ei ole näyttöä. Hyvinvointialueella toimialojen ja tulosalueiden yhteistyönä panostetaan ikääntyneiden toimintakyvyn alenemisen riskien tunnistamiseen ja niihin puuttumiseen.

Todetaan, että vanhusneuvosto käsittelee vastineen valtuustoaloitteeseen kokouksessaan 27.11.2025 ja toimittaa sen jälkeen lausuntonsa lautakuntien käyttöön.

Toimivallan peruste

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 12.4 § kohta 4

Terveidenhuollon toimialajohtajan päätösesitys

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta

1. päättää hyväksyä omalta osaltaan valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen ja esittää sen aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle hyväksyttäväksi.

2. toteaa omalta osaltaan valtuustoaloitteen käsittelyn päättyneeksi.

Päätös

Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta hyväksyi päätösesityksen.

Abouessa Ehab saapui tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveiden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

Aluehallitus 08.12.2025 § 442

Valmistelija hallintojohtaja Katja Tommiska, puh. 040 821 2396,
katja.tommiska(at)omahame.fi

Selostus Elämäkaarilautakunta sekä terveyden ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta ovat osaltaan antaneet vastaukset valtuustoaloitteeseen koskien ikäihmisten neuvolatoiminnan kehittämistä ja sen käyttöönottoa seuraavalla valtuustokaudella Kanta-Hämeen hyvinvointialueella. Vanhusneuvoston lausunto on liitteenä.
(JH, JL)

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

Hyvinvointialuejohtajan päätösesitys

Aluehallitus

1. päättää hyväksyä valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen omalta osaltaan ja

2. esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Aluevaltuusto 16.12.2025

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Esityslista

8/2025

77

Aluevaltuusto	§ 43	27.05.2025
Aluehallitus	§ 212	09.06.2025
Terveysten ja toimintakyvyn edistämisen lautakunta	§ 77	26.11.2025
Aluehallitus	§ 442	08.12.2025
Aluevaltuusto		16.12.2025

734/00.01.03.00/2025

Toimivallan peruste Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosääntö 132 §

**Aluehallituksen
päättösesitys**

Aluevaltuusto päättää merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja toteaa lisäksi, ettei aloite anna aihetta muihin kuin vastauksessa mainittuihin toimenpiteisiin ja että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Päätös

Täytäntöönpano Päätösote / aloitteen jättäjä

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta

Liitteet

Numero	Otsikko
25	Vanhusneuvoston päätös valtuustoaloitteeseen